

ՀՀ ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԵՎ ԳԻՏՈՒԹՅԱՆ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ
ՎԱՆԱԶՈՐԻ ՀՈՎՀ.ԹՈՒՄԱՆՅԱՆԻ ԱՆՎԱՆ ՊԵՏԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ
ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ՖԱԿՈՒԼՏԵՏ

**ԿՐԵԴԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ
ՈՒՍՈՒՄՆԱԹՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ
ԵՎ
ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ**

023101.01.7 «ՀԱՅՈՑ ԼԵԶՈՒ ԵՎ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ»

ՄԱՍՆԱԳԻՏՈՒԹՅԱՄԲ
ՄԱԳԻՍՏՐՈՍԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ԾՐԱԳՐՈՎ
սովորող ուսանողների համար

Վանաձոր
2016թ.

Նախաբան.....	3
ՄԱՍ I. ԿՐԵՂԻՏԱՅԻՆ ՀԱՄԱԿԱՐԳՈՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱՌՈՒԹՅԱՆ ՈՒՂԵՑՈՒՅՑ	
I. Կրեղիտային համակարգի հիմնադրույթները.....	4
II. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և մագիստրոսական ծրագրի աշխատանքային ծավալը.....	5
III. Մագիստրոսի կրթական ծրագիրը և ավարտական պահանջները.....	6
IV. Կրթական ծրագրի ուսումնական հատված.....	7
4.1. Ընդհանուր դասընթացներ.....	7
4. 2. Մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ.....	8
4. 3. Կամընտրական դասընթացներ.....	9
4.4. Գիտահետազոտական աշխատանք	10
4.5. Ավարտական պահանջներ.....	10
4.5.1. Ընդհանուր ավարտական պահանջներ.....	10
4.5.2. Մասնագիտական ավարտական պահանջներ.....	10
5. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը.....	11
5.1. Համակարգի հիմնադրույթները.....	11
5.2. Գնահատման մեթոդաբանությունը.....	11
5.3. Կիրարկման ընթացակարգը.....	14
5.4. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը.....	15
6. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը.....	15
7. Ուսման առաջադիմությունը.....	17
8.Դասընթացի վերահանձնումը և կրկնումը.....	17
9.Ծրագրի եզրափակիչ ատեստավորումը.....	18
10. Կրեղիտների փոխանցումը.....	19
11. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի պարտականությունները.....	19
12. Ուսանողի իրավունքներն ու արտականությունները.....	20
ՄԱՍ II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ	
Տեղեկագրքի նպատակը.....	21
031000«Հայոց լեզու և գրականություն» մասնագիտության մագիստրոսական ծրագրի տեղեկագիրք	
1. Ընդհանուր դասընթացների կրթամաս.....	21
2. Մասնագիտական պարտադիր դասընթացների կրթամաս	23
3. Կամընտրական դասընթացների կրթամաս.....	32
4. Այլ բաղադրիչներ.....	49

ՆԱԽԱԲԱՆ

Յուրաքանչյուր տարին մեր համալսարանի պատմության մեջ նշանավորվում է այս կամ այն իրադարձությամբ: 2014 –ը մեր համալսարանականացման տարին եղավ: 2015-ը նշանակալից էր երկու առումներով:

1. ՀՀ ԿԳ նախարարության ՈԱԱԿ-ի կողմից բուհն արժանացավ պետական հավատարմագրման 4 տարի ժամկետով: Այս ցուցանիշով մեր համալսարանը հանրապետության մարզային բուհերի մեջ առայժմ միակն է:

2. Առաջին անգամ կատարվեց ընդունելության քննությունն համալսարանական մասնագիտություններով:

Անշուշտ, սրանից հետևում են բազմաշերտ բովանդակային փոփոխություններ և դրանցից բխող մարտահրավերներ, որոնց այսօր փորձում է դիմակայել մեր համալսարանը:

Բուհում առաջին հերթին փոփոխվել են այն ուղղությունները, որոնք նախկինում գերակայում էին մեր բուհի պատմության ողջ ընթացքում: Ասվածից դժվար չէ ենթադրել, որ ներկայումս վերանայման խնդիր ունեն համալսարանի տեսլականն ու առաքելությունները և դրանցով պայմանավորված հետագա գործունեությունը:

Մեր բուհին առաջին անգամ հնարավորություն է ընձեռվել կրթություն իրականացնելու համալսարաններին հատուկ ավանդական մասնագիտություններով, ինչը հնարավորություն է ընձեռում աշխատաշուկայի պահանջներին համապատասխան բավարարելու մեր տարածաշրջանի երիտասարդության կրթական կարիքները:

Այն ժամանակաշրջանը, որում Վանաձորի պետական համալսարանը ծավալում է իր գործունեությունը, ընդհանուր առմամբ բնութագրվում է անցումային շրջանին հատուկ գծերով: Այդ է պատճառը, որ ամեն մի քայլ, որը կատարվում է համալսարանում, պետք է ավելի քան հիմնավորված և համակարգված բնույթ կրի: Խոսքը վերաբերում է համալսարանում տեղի ունեցող բոլոր գործընթացներին, մասնավորապես՝ բուհի ինքնավարությանը, որը ենթադրում է անկաշկանդ վերաբերմունք կազմակերպչաիրավական, ֆինանսատնտեսական, հաստիքային և ակադեմիական ոլորտներին, կառավարմանը, ուսանողակենտրոն կրթության կազմակերպմանը, որակի ապահովմանը, գիտական գործունեությանը և այլ ուղղություններին միտված գործողություններին, որոնք այսօր կատարվում են համալսարանում, և որոնք բոլորը միասին ձևավորում են տեսլականից դեպի իրականը տանող ճանապարհը:

Համոզված եմ, որ Վանաձորի պետական համալսարանն ունի մտավոր և նյութատեխնիկական անհրաժեշտ ռեսուրսներ, որոնց ճիշտ ներդրմամբ կարելի է հասնել հաջողության: Համոզված եմ, որ համախոհությամբ, փոխադարձ հանդուրժողականությամբ, ինչպես նաև պետության ու հասարակության առջև հաշվետվողականությամբ ու պատասխանատվությամբ առաջնորդվելու դեպքում միասին կհաղթահարենք արդի ժամանակաշրջանին բնորոշ դժվարությունները հանուն մեր երկրի, հանուն մեր այսօրվա և վաղվա սերունդների:

ՌԵԿՏՈՐ՝ ԳՈՒՐԳԵՆ ԽԱԶՍՏՐՅԱՆ

I. Կրեղիտային համակարգի հիմնադրույթները

Կրեղիտային համակարգը ուսումնական գործընթացի կազմակերպման, ակադեմիական կրեղիտների միջոցով ուսումնառության արդյունքների հաշվառման (արժևորման), կուտակման և փոխանցման համակարգ է, որտեղ համապատասխան որակավորումը շնորհվում է կրթական ծրագրով սահմանված կրեղիտների անհրաժեշտ քանակի և բովանդակության ձեռքբերումից հետո:

Կրեղիտների փոխանցման և կուտակման ECTS համակարգը միասնական համաեվրոպական կրեղիտային համակարգ է, որտեղ ուսանողի լրիվ ուսումնական ծանրաբեռնվածությունը մեկ ուսումնական տարում գնահատվում է 60 ECTS կրեղիտ: Այն նախատեսված է Եվրոպական բարձրագույն կրթության տարածքում ուսանողների ձեռքբերած կրթական արդյունքների չափման, պաշտոնական ճանաչման և բուհից բուհ փոխանցումը դյուրացնելու համար:

ECTS համակարգի կարևորագույն հատկանիշներն են.

- կիսամյակը, ուսումնական տարին կամ ուսումնառության լրիվ ծրագիրը հաջողությամբ ավարտելու համար ուսանողը պետք է վաստակի կրթական ծրագրով սահմանված կրեղիտների անհրաժեշտ քանակը,
- կրեղիտներ հատկացվում են կրթական ծրագրի՝ գնահատման ենթակա բոլոր բաղկացուցիչներին՝ դասընթացներին, կրթական մոդուլներին, պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքներին և այլն,
- կրթական ծրագիրը և դրա առանձին բաղկացուցիչները բնութագրող բոլոր պայմանները՝ ծրագրի նպատակը և ավարտական պահանջները, դասընթացների համառոտագրերը, նախապայմանները և հատկացված կրեղիտները, դասավանդման և գնահատման մեթոդները և տեղեկատվական այլ նյութեր հրապարակվում են վաղօրոք (տպագրվում և/կամ տեղադրվում են ՎՊՀ կայքէջում):

Ակադեմիական կրեղիտը դասընթացը (կրթական մոդուլը) ավարտելու և դրա էլքային արդյունքները ձեռք բերելու համար ուսանողից պահանջվող ժամաքանակով արտահայտված ուսումնական բեռնվածքի չափման համընդունելի պայմանական միավոր է, որը տրվում է ուսանողին նախանշված կրթական արդյունքների դրական գնահատումից հետո:

Ակադեմիական ECTS կրեղիտի կարևորագույն հատկանիշներն են.

- ECTS կրեղիտով սահմանվող ուսումնական բեռնվածքը ներառում է ուսանողի լսարանային և արտալսարանային (նաև ինքնուրույն իրականացվող) բոլոր տեսակի ուսումնական աշխատանքները, այդ թվում՝ մասնակցությունը պրակտիկաներին, կուրսային և ավարտական աշխատանքների կատարումը, քննություններին նախապատրաստվելը և դրանց հանձնելը, անհատական հետազոտությունը և այլն,
- Լսարանային բեռնվածություն- ուսումնական աշխատաժամանակի բաղադրիչ, որն ընդգրկում է ուսումնառության կազմակերպման լսարանային ձևերի բոլոր տեսակները՝ դասախոսություններ, գործնական, սեմինար և լաբորատոր պարապմունքներ:
- Արտալսարանային բեռնվածություն - ուսանողի կողմից ինքնուրույն կամ դասախոսի հսկողությամբ կատարվող աշխատանքի համար հատկացվող

ժամանակ՝ հանձնարարված գրականությունն ուսումնասիրելու և մշակելու, գործնական, սեմինար և լաբորատոր աշխատանքներին, ընթացիկ և կիսամյակային քննություններին նախապատրաստվելու, կուրսային, դիպլոմային աշխատանքները կատարելու համար:

- կրեդիտը չափում է ուսանողի ուսումնական բեռնվածքը և նրա ուսումնական աշխատանքի (ուսումնառության) ծավալը,
- կրեդիտը ուսանողին հատկացվում է միայն կրթական մոդուլով նախանշված ելքային կրթական արդյունքի գնահատման շեմային չափանիշները բավարարելուց հետո: Ուսանողը վաստակում է կրթական մոդուլին հատկացված կրեդիտների ողջ քանակը՝ քննական արդյունքների (գնահատականների կամ թվանշանների) հետ միասին,
- կրեդիտը չի փոխարինում թվանշաններով գնահատմանը, իսկ ուսանողի վաստակած կրեդիտների քանակը չի որոշվում նրա ստացած թվանշաններով,
- կրեդիտը չի չափում ուսանողի ստացած գիտելիքի որակը, այն չափվում է գնահատականով: Կրեդիտային և գնահատման համակարգերի միջև փոխադարձ ներգործություն չկա:

II. Ուսանողի ուսումնական բեռնվածությունը և մագիստրոսական ծրագրի աշխատանքային ծավալը

1. ՎՊՀ-ում մագիստրոսի կրթական աստիճանում առկա ուսուցմամբ ուսանողի ուսումնական կիսամյակի բեռնվածությունը սահմանվում է 30 կրեդիտային միավոր, ուսումնական տարվա բեռնվածությունը՝ 60 կրեդիտային միավոր (տարեկան ուսումնական բեռնվածությունը՝ 1800 ակադեմիական ժամ):

2. 1 ECTS կրեդիտը համարժեք է ուսանողի 30 ժամ լրիվ (լսարանային, արտալսարանային և ինքնուրույն) ուսումնական բեռնվածությանը:

3. Ուսանողի շաբաթական ուսումնական լրիվ բեռնվածությունը գնահատվում է 1,5 կրեդիտային միավորով, ինչը կազմում է 45 ակադեմիական ժամ (40 բուհի տևողությամբ պարապմունքների դեպքում՝ 51 ակադեմիական ժամ):

4. Ուսումնական գործընթացը կազմակերպվում է 2 կիսամյակով (աշնանային և գարնանային):

5. 1-3-րդ ուսումնական կիսամյակների տևողությունը կազմում է 19 շաբաթ, որից. տեսական ուսուցում՝ 16 շաբաթ, քննաշրջան՝ 3 շաբաթ: 4-րդ կիսամյակի տևողությունը 20 շաբաթ է (8 շաբաթ՝ տեսական ուսուցում, 2 շաբաթ՝ գիտահետազոտական պրակտիկա, 4 շաբաթ՝ գիտամանկավարժական պրակտիկա, 1 շաբաթ՝ քննաշրջան, 5 շաբաթ՝ մագիստրոսական թեզի նախապատրաստում և պաշտպանություն):

6. Մագիստրոսի կրթական ծրագրում ուսանողի շաբաթական լսարանային բեռնվածությունը կազմում է 15-22 ժամ:

7. Մագիստրատուրայի համակարգում ընդգրկված ուսանողը կիսամյակում պետք է ունենա 30 կրեդիտ ուսումնական բեռնվածություն (10% թույլատրելի շեղումով), իսկ մեկ ուսումնական տարում՝ 60 կրեդիտ:

8. Մագիստրոսական կրթական ծրագրի ուսումնական լրիվ աշխատածավալը կազմում է 120 կրեդիտային միավոր:

9. Ուսման բարձր առաջադիմություն ունեցող ուսանողը որոշ դեպքերում սահմանված կարգով կարող է ստանձնել լրացուցիչ բեռնվածություն:

10. Դասընթացները և կրթական մոդուլները

10.1. Ուսումնական ծրագրում (պլանում) ներառված դասընթացները կամ կրթական մոդուլները ներկայացվում են հատկացված կրեդիտների նշումով:

10.2. Մեծածավալ դասընթացները բաժանվում են մեկ կիսամյակ տևողությամբ առանձին կրթական մոդուլների:

10.3. Դասընթացները (կրթական մոդուլները) իրենց յուրացման բնույթով բաժանվում են երկու հիմնական խմբերի՝

ա) պարտադիր դասընթացներ - բարձրագույն կրթության կրթական չափորոշիչներով սահմանված կրթական ծրագրի հիմնական դասընթացներ (կրթական մոդուլներ), որոնք յուրացվում են պարտադիր և խիստ որոշակի հերթականությամբ՝ համաձայն տվյալ ուղղության մասնագետների պատրաստմանը ներկայացվող պահանջներին:

բ) կամընտրական դասընթացներ, որոնք լրացնում են հիմնական կրթական ծրագիրը՝ մագիստրանտների մասնագիտական գիտելիքները, կարողությունները և հմտությունները տվյալ մասնագիտացման կոնկրետ ոլորտում խորացնելու, շարունակական կրթության և տվյալ մասնագիտությամբ բարձրագույն մասնագիտական կրթության երրորդ աստիճանին նախապատրաստելու նպատակով:

Կամընտրական դասընթացների քանակը չպետք է լինի երեքից պակաս:

Դասընթացների ցանկն առաջարկում են համապատասխան ամբիոնները: Այն հաստատվում է գիտխորհրդի կողմից՝ ֆակուլտետի գիտամեթոդական խորհրդի (ամբիոնի) ներկայացմամբ:

Կամընտրական դասընթացների անցկացման հաջորդականությունը կարող է լինել ինչպես ամրագրված, այնպես էլ ազատ:

III. Մագիստրոսի կրթական ծրագիրը և ավարտական պահանջները

3.1. Մագիստրոսի կրթական ծրագիրը բաղկացած է երկու հիմնական հատվածներից՝ ուսումնական ծրագրից և գիտահետազոտական աշխատանքից: Ուսումնական ծրագիրը բաղկացած է հետևյալ հիմնական կրթամասերից՝

- Ընդհանուր դասընթացներ,
- Մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ,
- Կամընտրական դասընթացներ:

Կրթական ծրագրի գիտահետազոտական կրթամասը բաղկացած է հետևյալ բաժիններից.

- Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի սեմինար,
- Գիտահետազոտական աշխատանք մագիստրոսական թեզի թեմայով,
- Գիտահետազոտական պրակտիկա,
- Գիտամանկավարժական պրակտիկա,
- Մագիստրոսի թեզի ձևակերպում և պաշտպանություն:

Ծրագրում ընդգրկված յուրաքանչյուր դասընթացն ունի իր դասիչը: Ծրագրում նշվում է նաև դասընթացների յուրաքանչյուր խմբին, ինչպես նաև յուրաքանչյուր մոդուլին հատկացված կրեդիտային միավորը, ինչպես նաև առարկայի դասավանդման կիսամյակը և նախապայմանները:

Ուսումնական ծրագրի ընդհանուր կառուցվածքը հետևյալն է.

h/h	Կրթական ծրագրի բաղադրամասը	Կրեդիտներ	Դասընթացների քանակը
1	Ընդհանուր դասընթացներ -պարտադիր	6 6	2 2
2	Մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ	44	10
3	Կամընտրական դասընթացներ -փիլիսոփայությունից -հայոց լեզվից -հայ գրականությունից	22 3 10 9	5 1 2 2
4	Գիտահետազոտական աշխատանք, որից՝	48	
4.1	Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինար	12	
4.2	Գիտահետազոտական աշխատանք մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով	15	
4.3	Գիտահետազոտական պրակտիկա	3	
4.4	Գիտամանկավարժական պրակտիկա	6	
4.5	Մագիստրոսի թեզի ձևակերպում և պաշտպանություն	12	
Ընդամենը		120	

IV. Կրթական ծրագրի ուսումնական հատված

4.1. Ընդհանուր դասընթացներ

Տվյալ ենթաբաժնի դասընթացների ցանկը ներառում է ամրագրված բովանդակային կառուցվածքով և կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

Առարկայի կոդը	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ընդհանուր ժամաքանակ	Լսարանային ժամ (դ/ս/գ/լ) ¹	Ինքնուրույն աշխատանքի ժամաքանակ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
ԻՏՄՄ/մ-0673	<i>Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական ոլորտում</i>	3	90	32 (4/0/28/0)	58	1	ստուգարք
S/մ-1263	<i>Մասնագիտության</i>	3	90	32(20/12/0/0)	58	1	ստուգարք

¹ դ-դասախոսություն, ս-սեմինար, գ-գործնական պարապմունք, լ-լաբորատոր աշխատանք

	արդի հիմնախնդիրները						
--	------------------------	--	--	--	--	--	--

4.2. Մասնագիտական պարտադիր դասընթացներ

«Հայոց լեզու և գրականություն» մագիստրոսական ծրագրի մասնագիտական պարտադիր դասընթացների կրթամասի փաթեթը ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլ-դասընթացները.

Առարկայի կոդը	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ընդհանուր ժամաքանակ	Լսարանային ժամ (դ/ա/գ/լ) ¹	Ինքնուրույն աշխատանքի ժամաքանակ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Գ/մ- 0223	Հայ հին և միջնադարյան գրականության տեսություն	5	150	44(22/0/22/0)	106	1	քննություն
	Փոքր արձակի ժանրերի զարգացման տեսություն	4	120	42(20/0/22/0)	78	1	քննություն
	Հայ երգիծաբանություն	4	120	40(20/0/20/0)	80	2	քննություն
Գ/մ 0230	Արդի հայ գրականության զարգացման առանձնահատկությունները	5	150	50(26/0/24/0)	100	2	քննություն
	Աստվածաշունչը և հայ գրականությունը	4	120	38(18/0/20/0)	82	3	քննություն
Հլ/մ-0044	Հայոց լեզվի տեսություն	5	150	44(22/0/22/0)	106	1	քննություն
Հլ/մ-0043	Միջին հայերենի տեսություն	4	120	54(14/0/40/0)	66	1	քննություն
Հլ/մ-0042	Ընդհանուր լեզվաբանություն	5	150	58(30/0/28/0)	92	2	քննություն
Հլ/մ-0047	Տիպաբանություն	4	120	44(20/0/24/0)	76	3	քննություն
Հլ/մ-0045	Գրաբարի և աշխարհաբարի համեմատական ոճագիտության հիմնահարցեր	4	120	44(20/0/24/0)	76	3	քննություն

4.3. Կամրնտրական դասընթացներ

Պարտադիր մասնագիտական դասընթացների կրթամասի կամրնտրական դասընթացների ցանկը ներառում է կրեդիտներով հաշվարկված հետևյալ մոդուլներ².

Առարկայի կոդը	Մոդուլ-դասընթաց	Կրեդիտ	Ընդհանուր ժամաքանակ	Լսարանային ժամ(դ/ս/գ/լ) ¹	Ինքնուրույն աշխատանքի ժամաքանակ	Կիսամյակ	Փնահատման ձևը
	<i>Լեզվաբանատրամաբանության ընդհանուր հարցեր</i>	3	90	30(20/0/10/0)	60	1	ստուգարք
	<i>Լեզվամատածողության հիմունքներ</i>						
	<i>Թարգմանության տեսություն և գործընթաց</i>	5	150	44(22/0/22/0)	106	2	ստուգարք
	<i>Գրականությունը համացանցում</i>						
	<i>20-րդ դարի 50-80-ական թթ. հայ պոեզիայի տեսություն</i>						
Գ/մ-0224	<i>Գրականագիտական և գեղագիտական կատեգորիաներ</i>						
	<i>Գրականագիտության արդի փուլը</i>	4	120	38(18/0/20/0)	82	3	ստուգարք
	<i>Հնախոսական պատկերացումը հայ հին և միջնադարյան գրականության համաբնագրում</i>						
	<i>Բանահյուսության տեսություն</i>						
	<i>Հայ դրամատուրգիայի պատմություն</i>						
	<i>Բառային և քերականական անկանոնությունները ժամանակակից հայերենում</i>	5	150	44(22/0/22/0)	106	2	ստուգարք
	<i>Լեզվանշանագիտություն և լեզվիմաստասիրություն</i>						
	<i>Արդի լեզվաբանության հարցեր</i>						
	<i>Լեզվաբանական համամակարդակային գիտակարգեր</i>	5	150	54(24/0/30/0)	96	3	ստուգարք
	<i>Նախագրային հայերեն</i>						
	<i>Հատկանվանագիտություն</i>						

² նշված առարկաներից ընտրվում է մեկը:

4.4. Գիտահետազոտական աշխատանք

Մագիստրոսական կրթական ծրագրի գիտահետազոտական հատվածն ընդգրկում է ամրագրված կրեդիտային միավորներով հետևյալ ոչ դասընթացային կրթական մոդուլները.

Մոդուլ	Կրեդիտ	Կիսամյակ	Գնահատման ձևը
Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինար	12	1,2,3,4 ³	ստուգարք
Գիտահետազոտական աշխատանք՝ մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով (Կուրսային աշխատանք)	3	2	քննություն
Գիտահետազոտական աշխատանք՝ մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով (Ռեֆերատ, զեկուցում)	3	3	ստուգարք
Գիտահետազոտական աշխատանք՝ մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով	9	3,4	ստուգարք
Գիտահետազոտական պրակտիկա	3	4	ստուգարք
Գիտամանկավարժական պրակտիկա	6	4	ստուգարք
Մագիստրոսի թեզի ձևակերպում և պաշտպանություն	12	4	քննություն

4.5. Ավարտական պահանջներ

4.5.1. Ընդհանուր ավարտական պահանջներ

1. Մագիստրոսի որակավորման աստիճան ստանալու համար ՎՊՀ մագիստրատուրայի ուսանողը պետք է հաջողությամբ յուրացնի 120 կրեդիտին համապատասխանող կրթական ծրագրի բոլոր բաղադրիչները, ընդ որում հաշվարկած միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) պետք է կազմի առնվազն 58՝ ներառյալ մագիստրոսական թեզի ձևակերպումը և պաշտպանությունը:

«Հայոց լեզու և գրականություն» մասնագիտությամբ մագիստրատուրայի ուսանողները պարտավոր են կուտակել.

- 6 կրեդիտ ընդհանուր դասընթացների կրթամասից,
- 3 կրեդիտ գիտահետազոտական պրակտիկայից,
- 6 կրեդիտ գիտամանկավարժական պրակտիկայից:

4.5.2. Մասնագիտական ավարտական պահանջներ

Մնացած 105 կրեդիտային միավորներից 39-ը տրամադրվում է մագիստրոսական կրթական ծրագրի «Գիտահետազոտական աշխատանք» կրթամասով նախատեսած բաղադրիչներին, իսկ 66 կրեդիտների բովանդակային կազմը սահմանվում է՝ ելնելով «Հայոց լեզու և գրականություն» մասնագիտությամբ բանասիրության մագիստրոսի պատրաստման ծրագրի ելքային կրթական արդյունքներից և մասնագիտացման չափորոշիչներով սահմանված կարողությունների, հմտությունների և կոմպետենցիաների ձևաչափերի պայմանից,

³ Ներառում է 16-ական ժամ լսարանային սեմինար պարապմունքներ յուրաքանչյուր կիսամյակում:

որն ապահովվում է ՄՊԴ և ՄԱ կրթամասերի (տե՛ս կետեր 4.2. և 4.3.) առաջարկվող առարկայացանկերով:

5. Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգը

5.1. Համակարգի հիմնադրույթները

ՎՊՀ-ում գործում է ուսանողների գիտելիքների պարբերական ստուգման և գնահատման բազմագործոնային համակարգ, որի կիրարկման հիմնական նպատակներն են՝

ա) ուսումնական կիսամյակի ընթացքում գիտելիքների անընդհատ ստուգման և գնահատման օգնությամբ կազմակերպել ուսումնառության համաչափ աշխատանքային գործընթաց, խթանել ուսանողի ինքնուրույն աշխատանքը և բարելավել դասահաճախումները,

բ) անհատական առաջադրանքների և ընթացիկ ստուգումների (քննությունների) օգնությամբ բարելավել դասընթացի արդյունարար գնահատման արժանահավատությունն ու օբյեկտիվությունը՝ գիտելիքների գնահատման ընթացքում հաշվի առնելով ուսումնական գործընթացի մի շարք բաղադրիչների և դրանց կարևորության աստիճանը:

Գիտելիքների ստուգման և գնահատման համակարգի բաղադրիչներն են՝

ա) ուսումնական գործընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի գնահատում դասահաճախումների հաշվառման միջոցով,

բ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) հաշվառում և գնահատում,

գ) գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության, պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների հաշվառում և գնահատում,

դ) դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) ենթաբաժինների և ծրագրով նախատեսված այլ առաջադրանքների կատարման և յուրացման ընթացիկ ստուգում և գնահատում կիսամյակի ընթացքում (ընթացիկ քննություններ կամ ստուգումներ),

ե) ամբողջ դասընթացի կամ ուսումնական մոդուլի եզրափակիչ գնահատում քննաշրջանում,

զ) ստուգման արդյունքների ինտեգրում՝ դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանի, անհատական առաջադրանքների, գործնական(սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի ակտիվության, հմտությունների և կարողությունների գնահատման, ընթացիկ և եզրափակիչ գնահատումների հիման վրա դասընթացի (կրթական մոդուլի) արդյունարար գնահատականի ձևավորում:

5.2. Գնահատման մեթոդաբանությունը

5.2.1. Ելնելով մասնագիտության ուսումնական պլանով նախատեսված դասընթացների (կրթական մոդուլների) աշխատաձևավալից, պարապմունքի ձևից, դասավանդման մեթոդներից և հաշվի առնելով դասընթացի կարևորությունը ուսանողի մասնագիտական կարողությունների և հմտությունների ձևավորման գործում՝ դասընթացներն ըստ գնահատման ձևի բաժանվում են 2 խմբի՝

ա) եզրափակիչ գնահատումով դասընթացներ,

բ) առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացներ:

Եզրափակիչ գնահատումով (քննությամբ) ավարտվում են ծրագրի մասնագիտական պարտադիր դասընթացների կրթամասի բոլոր առարկաները:

Ընդհանուր և կամընտրական բոլոր դասընթացներն ավարտվում են ստուգարքով: Յուրաքանչյուր կիսամյակային քննաշրջանում ներառված են եզրափակիչ գնահատումով 2-4 մասնագիտական դասընթաց:

5.2.2. Եզրափակիչ քննությամբ ավարտվող առարկաների համար քննաշրջանի ընթացքում նախատեսվում է 2 ընթացիկ (միջանկյալ) քննություն: Ընթացիկ քննությունները պարտադիր կերպով անցկացվում են գրավոր, իսկ եզրափակիչ քննության ձևը որոշում է դեկանը՝ ամբիոնի առաջարկությամբ:

5.2.3. Առանց եզրափակիչ գնահատման (ստուգարքով ավարտվող) դասընթացը կիսամյակի ընթացքում գնահատվում է նյութի յուրացման մակարդակը որոշող 2 (երկու) ընթացիկ ստուգումների արդյունքներով: Ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են կարճ հարցումների, փոքրածավալ գրավոր/ստուգողական աշխատանքների, անհատական առաջադրաքների (ռեֆերատ, էսսե և այլն) և նման կարգի այլ հանձնարարությունների կատարողականների ստուգման միջոցով: Ընթացիկ ստուգման ձևն ընտրում է դասընթացը վարող ամբիոնը: Լաբորատոր աշխատանքներն ամփոփվում են կատարողական ստուգարքով:

5.2.4. Եզրափակիչ գնահատումով դասընթացից (ուսումնական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը/միավորը (Գ_{արդ.}) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

ա) դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ Գ_{մաս.}, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը վաստակում է 20 միավոր: Դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանը գնահատվում է հետևյալ սանդղակով.

Աղյուսակ 1.

Ուսանողի մասնակցության աստիճանի որոշման սանդղակ

Մասնակցության աստիճանը (%)	Հատկացվող միավորը
90-100	20
80-90	16
70-80	10
60-70	4
50-60	2
< 50	0

բ) Ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ Գ_{ինք.}, որին հատկացվում է 10 միավոր: Ինքնուրույն աշխատանքի ձևերից են ռեֆերատը, էսսեները, քեյսերը, թեմատիկ զեկուցումները, հանձնարարված մասնագիտական գրականության մշակումները, արտալսարանային ընթերցանությունը և այլն: Եթե ինքնուրույն աշխատանքը կատարված է նշանակված ժամանակահատվածում և ուսանողը խմբի ներկայությամբ կարողանում է այն բանավոր ներկայացնել, ապա նա կարող է ստանալ ինքնուրույն աշխատանքի համար նախատեսված առավելագույն միավորը:

Առանց բանավոր ներկայացման ուսանողը ստանում է նախատեսած միավորների կեսը:

գ) Գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցությունը, պարապմունքների ընթացքում նրա ակտիվությունը և հմտությունները ($Q_{սեմ.}$) գնահատվում են 20 միավորով: Գործնական (սեմինար) և լաբորատոր պարապմունքները կրթական գործընթացի կարևորագույն տարրերից են: Այդ պարապմունքների ընթացքում ուսանողի ակտիվությունը գնահատվում է դասախոսի կողմից և արձանագրվում է մատյաններում՝ յուրաքանչյուր դասաժամին հատկացված միավորներով: Նշված պարապմունքներին հատկացված առավելագույն միավորները ուսանողները կարող են ստանալ այն դեպքում, եթե պատրաստվել և ակտիվորեն մասնակցել են դրանց:

դ) Ուսուցանվող նյութի՝ ուսանողի կողմից յուրացման աստիճանի ստուգման նպատակով անցկացվող 2 ընթացիկ (միջանկյալ) դրական գնահատված քննությունների միջինի և եզրափակիչ քննության գումարային արդյունքից ($Q_{քնն.}$), որի առավելագույնը 20 միավոր է:

ե) Տվյալ դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) ուսուցման ընթացքում ուսանողի ձեռքբերած հմտությունների ($Q_{հմտ.}$) և կարողությունների ($Q_{կար.}$) գնահատումից, որոնցից յուրաքանչյուրին հատկացվում է առավելագույնը 15 միավոր: Դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունարար գնահատականը (միավորը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$Q_{արդ.} = Q_{մաս.} + Q_{ինք} + Q_{սեմ} + Q_{քնն.} + Q_{հմտ.} + Q_{կար.}$$

Օրինակ, եթե ուսանողի մասնակցությունը դասընթացին գնահատվել է 16 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքը՝ 5 միավոր, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքները՝ 17 միավոր, դասընթացի համար նախատեսված 2 ընթացիկ քննություններից ուսանողը վաստակել է համապատասխանաբար 8 և 12 միավորներ, եզրափակիչ քննությանը՝ ընթացիկների միջինը (10) բարձրացրել է մինչև 16 միավոր, իսկ հնտություններն ու կարողությունները գնահատվել են համապատասխանաբար 8 և 10, ապա այդ դասընթացի արդյունարար գնահատականը կլինի՝

$$Q_{արդ.} = Q_{մաս.} + Q_{ինք} + Q_{սեմ} + Q_{քնն.} + Q_{հմտ.} + Q_{կար.}$$

$$Q_{արդ.} = 16 + 5 + 17 + 16 + 8 + 10 = 72,$$

որն ըստ սույն տեղեկագրքի 4.4.1. կետում բերված աղյուսակի համապատասխանում է B- (լավ) գնահատականի:

5.2.5. Առանց եզրափակիչ գնահատման դասընթացից (ուսումնական մոդուլից) ուսանողի ստացած արդյունարար (կիսամյակային) գնահատականը (միավորը) ($Q_{արդ.}$) ձևավորվում է կիսամյակի ընթացքում՝ ըստ հետևյալ բաղադրամասերի՝

ա) դասընթացի լսարանային պարապմունքներին ուսանողի մասնակցության աստիճանից՝ $Q_{մաս.}$, որը լիարժեք իրականացնելու դեպքում ուսանողը կարող է վաստակել 20 միավոր: Մասնակցության աստիճանը գնահատվում է համաձայն աղյուսակ 1-ում բերված սանդղակի:

բ) ինքնուրույն կատարվող աշխատանքների (անհատական առաջադրանքների) գնահատումից՝ $Q_{ինք.}$, որին հատկացվում է մինչև 10 միավոր:

գ) գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի մասնակցության ակտիվությունից ($Q_{սեմ.}$), որը գնահատվում է առավելագույնը 20 միավորով:

դ) ուսանողի կողմից ուսուցանվող նյութի յուրացման աստիճանի ստուգման, ձեռք բերված գործնական հմտությունների ու կարողությունների գնահատման նպատակով անցկացվող 2-4 ընթացիկ ստուգումների արդյունքներից (Գընթ.), որոնցից յուրաքանչյուրին հատկացվում է առավելագույնը 20 միավոր:

Դասընթացի (ուսումնական մոդուլի) արդյունաբար գնահատականը (միավորը) հաշվարկվում է որպես գնահատման առանձին բաղադրամասերով վաստակած միավորների գումար՝

$$G_{արդ} = G_{մաս} + G_{ինք} + G_{սեմ} + G_{ընթ.}$$

Օրինակ, եթե ուսանողի մասնակցությունը դասընթացին գնահատվել է 8 միավոր, ինքնուրույն աշխատանքները՝ 10 միավոր, գործնական (սեմինար) և լաբորատոր աշխատանքներին ուսանողի ակտիվությունը՝ 15 միավոր, իսկ դասընթացի համար նախատեսված 4 ընթացիկ ստուգումներից նա վաստակել է համապատասխանաբար 8, 10, 13 և 14 միավորներ, ապա այդ դասընթացի արդյունաբար գնահատականը կլինի՝

$$G_{արդ.} = 8+10+15+8+10+13+14 = 78:$$

Ուսանողը գնահատվում է S (ստուգված) (տես 4.4.1. կետի աղուսյակը):

5.2.6. Դասընթացների գնահատման վերը նկարագրված եղանակները կիրառվում են միայն մասնագիտական դասընթացների (ուսումնական մոդուլների) գնահատման համար: Մնացած բոլոր կրթամասերի բաղկացուցիչ դասընթացների գնահատումն իրականացվում է ավանդական եղանակով (ստուգաբք կամ 100 միավորանոց սանդղակով գնահատվող եզրափակիչ քննություն):

5.2.7. Գիտամանկավարժական և գիտահետազոտական պրակտիկաները գնահատվում են ստուգաբքի ձևով:

5.2.8. Քննության գնահատականը հրապարակելու պահից ուսանողն իրավունք ունի այն բողոքարկելու գնահատումն իրականացրած դասախոսին կամ քննական հանձնաժողովին, իսկ վերջինիս հետ անհամաձայնության դեպքում՝ երկօրյա ժամկետում դիմելու դասընթացը վարող ամբիոնի վարիչին, այնուհետև նաև ֆակուլտետի դեկանին:

5.3. Կիրարկման ընթացակարգը

5.3.1. Ընթացիկ և եզրափակիչ ստուգումների ենթակա ուսումնական նյութի բովանդակությունը, քննությունների ձևերը, հարցաշարերը և ժամանակացույցը, ինչպես նաև գնահատման մեթոդներն ու չափանիշներն ուսանողներին տրամադրվում են նախապես (կիսամյակի առաջին 2 շաբաթվա ընթացքում):

5.3.2. Ընթացիկ և եզրափակիչ քննությունների ժամանակացույցերը կազմվում են ֆակուլտետներում և հաստատվում ուսումնական աշխատանքների գծով պրոռեկտորի կողմից: Քննությունների հաստատված ժամանակացույցի մեկ օրինակը հանձնվում է ուսումնամեթոդական վարչություն:

5.3.3. Ընթացիկ քննություններն անցկացվում են ուսումնառության կիսամյակի 7-8-րդ և 15-16-րդ շաբաթներում:

5.3.4. Մտուգաբքով ավարտվող առարկաների ընթացիկ ստուգումներն անցկացվում են յուրաքանչյուր 4 շաբաթը մեկ: Ընթացիկ ստուգումն անցկացվում է տվյալ առարկան դասավանդող դասախոսի կողմից՝ դասացուցակով առարկային հատկացված ժամերին (ուսանողը դասերից չի ազատվում):

5.3.5. Եզրափակիչ քննություններն անցկացվում են կիսամյակային քննաշրջաններում՝ 18-20-րդ շաբաթներում:

5.4. Գնահատման սանդղակը և նշագրումը

5.4.1. ՎՊՀ-ում մագիստրատուրայի ուսանողի ուսումնառության արդյունքների գնահատման համար կիրառվում է գնահատականների 100 միավորանոց սանդղակը, որը ներկայացված է ստորև.

Գնահատականը ըստ 5 բալանոց համակարգի	Գնահատականը ըստ 100 միավորանոց սանդղակի	Գնահատականը ըստ ECTS համակարգի
«գերազանց (5)»	96-100	A+
« գերազանց » (5)	91-95	A
« գերազանց » (5)	86-90	A-
« լավ » (4)	81-85	B+
« լավ » (4)	76-80	B
« լավ » (4)	71-75	B-
« բավարար » (3)	67-70	C+
« բավարար » (3)	62-66	C
« բավարար » (3)	58-61	C-
« անբավարար » (2) ¹	30-57	D
« Անբավարար » (2) ²	մինչև 30	F
« ստուգված »	58-100	S
« չստուգված » ¹	30-57	U
« չստուգված » ²	մինչև 30	U

¹ Թույլատրվում է մասնակցել քննության պարտքերի մարմանը

² Չի թույլատրվում մասնակցել պարտքերի մարմանը:

5.4.2. Ուսանողի ստուգարքային գրքույկում և դասընթացի քննական ամփոփագրում արդյունաբար միավորի հետ մեկտեղ փակագծերում նշվում է նաև համապատասխան գնահատականը, օրինակ՝ 87 (գերազանց):

5.4.3. Այն դասընթացներից, որոնցից ուսանողը վաստակել է 58-ից ցածր արդյունաբար միավոր կամ գնահատվել է 'չստուգված', կրեդիտներ չեն տրվում: Ստուգված գնահատման դեպքում ուսանողի օգտին վարկանիշային միավորներ չեն գրանցվում, հետևապես այն չի ազդում ուսանողի միջին որակական գնահատականի վրա:

6. Ուսանողի ակադեմիական տեղեկագիրը

6.1. Մագիստրատուրայի ուսանողի ուսումնական գործունեության արդյունքներն ու առաջադիմության ցուցանիշներն ուսման որոշակի ժամանակահատվածի կամ ողջ շրջանի ընթացքում վավերագրելու համար ՎՊՀ ֆակուլտետները յուրաքանչյուր ուսանողի համար, նրա ընդունման պահից սկսած, վարում են ակադեմիական տեղեկագիր, որտեղ յուրաքանչյուր քննաշրջանից հետո գրանցվում են ուսանողի ուսումնասիրած դասընթացները և կրթական մոդուլները, վաստակած կրեդիտները և ստացած արդյունաբար գնահատականներն ըստ

կրթական մոդուլների և կիսամյակների: Տեղեկագիրն արտացոլում է ուսանողի կատարած ուսումնական աշխատանքի ծավալը և կրթական ձեռքբերումների որակը:

6.2. Մագիստրատուրայի ուսանողի վաստակած կրեդիտները վավերագրվում և կուտակվում են նրա ակադեմիական տեղեկագրում և մնում ուժի մեջ նրա ուսումնառության ողջ ընթացքում՝ անկախ ուսումնառության ընդհատումից կամ ուսումնական ծրագրի հետագա հնարավոր փոփոխություններից:

6.3. Մագիստրատուրայի ուսանողի ուսման առաջադիմության ընդհանրացված արդյունքները ներկայացնելու համար ակադեմիական տեղեկագրում կիսամյակային արդյունքներից հետո նշվում են տվյալ կիսամյակի և միջև ուսման տվյալ ժամանակահատվածն ուսանողի առաջադիմությունն ամբողջացնող ամփոփիչ տվյալները, որոնք ներառում են հետևյալ 4 քանակական ցուցանիշները՝

Ծրագրային կրեդիտների (ՕԿ) քանակը

Գնահատման կրեդիտների (ԳԿ) քանակը

Վարկանիշային միավորները (ՎՄ)

Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ)

6.4. Ծրագրային կրեդիտը (ՕԿ) կրթական ծրագրի ավարտական պահանջները բավարարելու նպատակով ուսանողի վաստակած կրեդիտների գումարն է:

6.5. Գնահատման կրեդիտը (ԳԿ) գումարային կրեդիտների այն մասն է, որը գնահատված է տարբերակված գնահատականներով.

ԳԿ = ΣԿրեդիտ

6.6. Վարկանիշային միավորը (ՎՄ) ուսանողի՝ յուրաքանչյուր առարկայի համար գնահատման ECTS համակարգով ստացած գնահատականների գումարն է, որը հաշվարկվում է որպես առանձին դասընթացների (մոդուլների) գնահատված կրեդիտների և դրանց արդյունարար ECTS գնահատականների արտադրյալների գումար.

$$ՎՄ = \sum_{i=0}^k (ԳԿ \times \thetaԳ),$$

որտեղ $\thetaԳ$ -ն տվյալ ուսումնական մոդուլից ստացված արդյունարար ECTS գնահատականն է: Օրինակ, եթե 5-կրեդիտանոց դասընթացը գնահատվել է 72 (ECTS-համակարգում՝ B- լավ), ապա տվյալ դասընթացից վարկանիշային միավորը հավասար է 5 կրեդիտ $\times 72 = 360$ ՝ 500 հնարավորից:

6.7. Միջին որակական գնահատականը (ՄՈԳ) ուսանողի՝ բոլոր առարկաների համար գնահատման ECTS համակարգով ստացած գնահատականների միջինն է, որը հաշվարկվում է վարկանիշային միավորները գնահատված կրեդիտների գումարի վրա բաժանելով (արդյունքը կլորացվում է 0,01 ճշտությամբ).

$$ՄՈԳ = \frac{ՎՄ}{\sum ԳԿ}$$

6.8. Մագիստրատուրայի ուսանողի կիսամյակային (հաշվարկված առանձին կիսամյակի համար) և արդյունարար (հաշվարկված ուսման տվյալ շրջանի համար) վարկանիշային միավորները և ՄՈԳ-երը հաշվառվում և գրանցվում են ակադեմիական տեղեկագրում:

7. Ուսման առաջադիմությունը

7.1. Ըստ ուսման առաջադիմության՝ ուսանողները դասակարգվում են՝ առաջադիմող, փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվող և հեռացման ենթակա:

7.2. Ուսանողը համարվում է առաջադիմող, եթե՝

ա) կիսամյակում ունի 30 կրեդիտ միջին ուսումնական բեռնվածության (10% թույլատրելի շեղումով),

բ) հավաքել է տվյալ կիսամյակի համար ուսումնական ծրագրով սահմանված բոլոր պարտադիր դասընթացների կրեդիտները,

գ) ապահովել է բակալավրի կրթական աստիճանում ուսանողի համար սահմանված կիսամյակային ՄՈԳ-ի նվազագույն շեմը (58 միավոր):

7.3. Ուսանողը համարվում է փորձաշրջանի կարգավիճակում, եթե չի բավարարել նախորդ կետում նշված երեք պայմաններից որևէ մեկը:

7.4. Փորձաշրջանի կարգավիճակ ունեցող ուսանողին հնարավորություն է տրվում ուղղելու թերացումներն ու բացթողումները և բարձրացնելու ուսման առաջադիմությունը ծրագրի նվազագույն պահանջներին համապատասխան:

7.5. Մագիստրոսի կրթական ծրագրի համար փորձաշրջանի տևողությունը համընկնում է ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանին:

7.6. Փորձաշրջանի կարգավիճակում գտնվող ուսանողը համարվում է հեռացման ենթակա, եթե սահմանված ժամկետում դուրս չի գալիս այդ կարգավիճակից:

7.7. Ուսանողական նպաստներ, պետական, ներբուհական և այլ տեսակի կրթաթոշակներ հատկացնելիս միևնույն կրթական ծրագրում ընդգրկված տարբեր ուսումնական բեռնվածություն ունեցող ուսանողների ակադեմիական առաջադիմությունները համեմատվում են նրանց վարկանիշային միավորների օգնությամբ:

7.8. Ուսանողի բացարձակ առաջադիմությունը չափվում է միջին որակական գնահատականով:

8. Դասընթացի վերահանձնումը և կրկնումը

8.1. Դրական գնահատված դասընթացի քննության/ստուգման կրկնում (վերահանձնում) չի թույլատրվում:

8.2. Հարգելի պատճառներով բացակայության դեպքում բաց թողնված դասաժամերը հաշվի չեն առնվում դասընթացին ուսանողի մասնակցության աստիճանը որոշելիս, եթե այն հավաստող սահմանված կարգի բժշկական տեղեկանքը ներկայացվում է հաճախումները վերսկսելուց հետո 3 աշխատանքային օրվա ընթացքում:

8.3. Քննությանը կամ ստուգմանը չներկայանալը համարվում է հարգելի միայն 2 աշխատանքային օրվա ընթացքում դեկանատում գրանցված սահմանված կարգի բժշկական տեղեկանքի կամ դիմումի առկայության դեպքում:

8.4. Հարգելի պատճառով ընթացիկ քննությանը կամ ստուգմանը չներկայացած ուսանողն այն կարող է վերահանձնել մինչև հաջորդ ընթացիկ քննությունը (ստուգումը) ընկած ժամանակահատվածում՝ նախապես այն համաձայնեցնելով դեկանատի և պարապոդ դասախոսի հետ:

8.5. Հարգելի պատճառներով եզրափակիչ քննությանը չներկայացած ուսանողը դեկանատի թույլտվությամբ քննաշրջանի ընթացքում կարող է վերահանձնել այն:

8.6. Եզրափակիչ քննությունից՝ «անբավարար» (8 միավորից ցածր) գնահատական ստացած կամ անհարգելի պատճառներով դրան չմասնակցած

ուսանողը ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում կարող է վերահանձնել այն, եթե տվյալ դասընթացից նրա արդյունաբար գնահատականը ցածր է բավարար գնահատականից (գտնվում է 30-57 միջակայքում):

8.7. Մահմանված ժամկետներում ընթացիկ ստուգումներն անհարգելի պատճառով չհանձնած կամ արդյունաբար նվազագույն 58 միավորը չհավաքած ուսանողներն իրավունք ունեն դրանք լրացնելու և հանձնելու ակադեմիական պարտքերի մարման (լուծարքի) շրջանում, սակայն չեն կարող վաստակել ավելի, քան անցողիկ 58 միավորը:

8.8. Կրեդիտների կուտակման գործառույթի շնորհիվ վերանում է տարբեր պատճառներով ուսումնառությունն ընդհատած և այն վերսկսող ուսանողի կողմից կիսամյակը ամբողջությամբ կրկնելու անհրաժեշտությունը:

9. Ծրագրի եզրափակիչ ատեստավորումը

9.1. Մագիստրատուրայի ուսանողի կողմից ծրագրի ընդհանուր կրթական արդյունքներին համապատասխան կարողությունների և հմտությունների ձեռքբերումը հաստատվում է ավարտական աշխատանքի (մագիստրոսական թեզի) կատարումով ու պաշտպանությամբ:

9.2. Մագիստրոսական թեզով նախատեսված աշխատանքները կատարվում են ուսումնառության 2-4 կիսամյակներում՝ ստացված գիտելիքների և գործնական հմտությունների հիման վրա՝ բուհում սովորելու ընթացքում (4 տարի բակալավր, 2 տարի մագիստրոս):

Մագիստրոսական ատենախոսության թեմաները և ղեկավարները որոշվում են թողարկող ամբիոնի կողմից՝ ըստ մագիստրոսական ծրագրերի ուղղությունների, համաձայնեցվում մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի հետ, քննարկվում ֆակուլտետի ուսումնամեթոդական խորհրդում և ուսումնառության առաջին կիսամյակի վերջում առաջարկվում ուսանողներին:

Մագիստրատուրայի ուսանողը առաջին կիսամյակի վերջին գրավոր դիմում է ներկայացնում համապատասխան թողարկող ամբիոնի վարիչին՝ մագիստրոսական ատենախոսության թեման և ղեկավարի հաստատման խնդրանքով:

9.3. Մագիստրոսական թեզի պաշտպանության կազմակերպման համար հատկացվում են ուսումնառության վերջին 4 շաբաթները, որոնց ընթացքում նախատեսվում է.

ա) թեզի ներկայացումը մասնագիտացնող ուսումնական կառույցի (ամբիոնի) քննարկմանը: Աշխատանքի հետ ներկայացվում է գիտական ղեկավարի կարծիքը, որը ներառում է կատարած աշխատանքի վերաբերյալ դրական եզրակացություն,

բ) թեզի նախնական քննարկում մասնագիտացնող ամբիոնում՝ աշխատանքի հեղինակի մասնակցությամբ: Էական դիտողությունների առկայության դեպքում բակալավրի աստիճան հայցողը պարտավոր է երկշաբաթյա ժամկետում լրամշակել աշխատանքը և լրացուցիչ քննարկման ներկայացնել այն: Դրական եզրակացության դեպքում մասնագիտացնող ամբիոնի կողմից աշխատանքը երաշխավորվում է պաշտպանության,

գ) մասնագիտացնող ուսումնական կառույցի (ամբիոնի) կողմից աշխատանքը գրախոսման ուղարկելու կազմակերպում,

դ) մագիստրոսական թեզի պաշտպանություն պետական քննական հանձնաժողովի նիստում և մագիստրոսի աստիճանի շնորհում:

9.4. Մագիստրոսական թեզի պաշտպանությունը գնահատվում է ըստ 5.4.1. կետում ներկայացված 100-բալանոց սանդղակով:

9.5. Մագիստրոսական թեզի գնահատման ընդհանուր որակական չափանիշների համար սահմանված են գնահատման հետևյալ միավորները.

Թիվ	Չափանիշ	Հատկացվող առավելագույն միավորը
1	Ներկայացման որակը	30
2	Ձևակերպման որակը	20
3	Կատարման ինքնուրույնության աստիճանը	30
4	Արդիականությունը (նորույթը)	20
	Ընդամենը	100

10. Կրեդիտների փոխանցումը

10.1. Այլ բուհերից ՎՊՀ-ի մագիստրատուրայի կրթական ծրագիր փոխադրվելու դեպքում փոխանցելի են տվյալ բուհում առանձին դասընթացներից, դասընթացների խմբից, կամ ուսումնառության որոշակի շրջանից կուտակված կրեդիտները: Փոխանցումը կատարվում է ուսանողի հայտի հիման վրա՝ երկու բուհերի փոխադարձ համաձայնությամբ և ECTS կրեդիտների փոխանցման կանոնների պահպանմամբ:

10.2. Այլ ուսումնական ծրագրից ՎՊՀ մագիստրոսի ուսումնական ծրագիր կրեդիտների փոխանցումը հնարավոր է, եթե.

ա) փոխանցվող կրեդիտները կուտակվել են ՎՊՀ մագիստրոսական ծրագրի բաղադրիչներին համապատասխանող դասընթացներից և այլ կրթական մոդուլներից,

բ) կան կուտակված կրեդիտներին համապատասխանող կրթական ծրագրերի բաղադրամասերի բովանդակային ոչ էական տարբերություններ,

գ) առկա են կուտակված կրեդիտներին համապատասխանող կրթական ծրագրերի բաղադրամասերի բովանդակային տարբերություններ, սակայն վերջնական կրթական արդյունքները համարժեք են:

10.3. Այլ բուհում ՎՊՀ մագիստրատուրայի ուսանողի ուսումնառության որոշակի շրջանի (կիսամյակ, ուստարի) անցկացման դեպքում այդ ժամանակահատվածի ուսումնառության ծրագիրը դառնում է եռակողմ համաձայնարի առարկա՝ ուսանողի, ՎՊՀ-ի և ընդունող/հյուրընկալող բուհի միջև:

10.4. Կրեդիտների փոխանցման և ուսանողների միջբուհական փոխանակման գործընթացների կազմակերպման հարցերով զբաղվում է ՎՊՀ-ի ուսումնամեթոդական վարչությունը:

11. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի պարտականությունները

11.1. Կրեդիտային համակարգով մագիստրատուրայում սովորող ուսանողներին ուսման գործընթացում օժանդակելու նպատակով ֆակուլտետը նշանակում է մագիստրոսական ծրագրի ղեկավար՝ մասնագիտության ուսումնական ծրագրերին քաջատեղյակ մասնագետներից:

11.2. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը պատասխանատու է մագիստրոսի պատրաստման որակի համար:

11.3. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը վերահսկում է մագիստրոսական ուսումնական պլանի մշակումը, մասնակցում է դրա մասնագիտական առարկայախմբի բովանդակության ձևավորմանը, վարում է ուսումնական պլանով նախատեսված մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինարը, անցկացնում է այդ սեմինարի պլանին և ծրագրին համապատասխանող ուսումնական պարապմունքներ, վերահսկում է մագիստրոսի գիտահետազոտական աշխատանքի կատարումը:

11.4. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը իրականացնում է մագիստրոսական ծրագրի ուսումնական և գիտահետազոտական հատվածների կատարման և մագիստրատուրայի գիտական ղեկավարների գործունեության վերահսկողությունը, կազմակերպում է մագիստրոսական թեզերի թեմաների փորձաքննական գնահատում:

11.5. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարը ներկայացնում է ուսանողի շահերը Համալսարանի տարբեր ստորաբաժանումներում, կազմակերպում է խմբային և անհատական խորհրդատվություններ ուսանողների համար՝ ուսումնական գործընթացին վերաբերող տարբեր հարցերի շուրջ:

12. Ուսանողի իրավունքներն ու պարտականությունները

12.1. Մագիստրատուրայի ուսանողը պարտավոր է.

- ծանոթանալ կրեդիտային համակարգով ուսուցման սույն կարգին և խստորեն հետևել դրա պահանջներին,

- կատարել ուսումնական դասընթացների և քննությունների համար սահմանված պահանջները,

- կանոնավոր հաճախել իր ուսումնառության ծրագրում ընդգրկված բոլոր դասընթացներին:

12.2. Ուսանողն իրավունք ունի.

- ընտրելու տվյալ մասնագիտության (մասնագիտացման) ուսուցման համար Ինստիտուտի կողմից առաջադրվող կամընտրական դասընթացներ՝ ուսումնական ծրագրի պահանջներին համապատասխան,

- միջբուհական փոխանակման և/կամ ակադեմիական շարժունության ծրագրերի շրջանակներում ուսումնառության որոշակի շրջան (կիսամյակ, ուստարի) սովորելու այլ բուհում (ներառյալ՝ օտարերկրյա),

- փոխադրվելու մեկ այլ բուհ (ներառյալ՝ օտարերկրյա)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության սահմանած կարգի,

- հիմնավորված կերպով դիմելու և ստանալու իր ակադեմիական տեղեկագիրը՝ ավարտված ուսումնառության կամ ուսումնական ծրագրի չավարտված մասի համար,

- մագիստրոսի աստիճանը և համապատասխան որակավորումը հաստատող պաշտոնական փաստաթղթերի (դիպլոմի) հետ միասին անվճար ստանալու համաեվրոպական նմուշի դիպլոմի ECTS հավելված (հայերեն և անգլերեն)՝ համաձայն ՀՀ Կառավարության համապատասխան որոշման:

ՄԱՍ II. ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ՏԵՂԵԿԱԳԻՐՔ

1. Տեղեկագրի նպատակը

Դասընթացների տեղեկագիրքը նախատեսված է բանասիրական ֆակուլտետում իրականացվող հայոց լեզվի և գրականության մագիստրոսի կրթական ծրագրերի վերաբերյալ տեղեկատվությունը ուսանողներին, դասախոսական ու վարչական կազմին, ինչպես նաև լայն հասարակությանը մատչելի դարձնելու համար: Տեղեկագիրքը պարունակում է ամփոփ տեղեկատվություն ինչպես առանձին մասնագիտությունների ուսումնական ծրագրերի, այնպես էլ դրանց բաղադրիչ դասընթացների և ուսումնական մոդուլների վերաբերյալ: Այն ներառում է.

- կրթական ծրագրի ընդհանուր նկարագրությունը՝ շնորհվող որակավորումը, ծրագրի նպատակները և նախանշված էլքային կրթական արդյունքները, ծրագրի բովանդակային կազմը և կրեդիտների կառուցվածքը, ավարտական պահանջները և ատեստավորման ձևերը, պրակտիկաների վերաբերյալ տեղեկատվությունը և այլն,
- առանձին դասընթացների և ուսումնական մոդուլների հակիրճ նկարագիրը՝ դասընթացի անվանումը և նույնացման թվանիշը, ուսուցման կիսամյակը, դասընթացին հատկացված կրեդիտները (ներառյալ շաբաթական լսարանային ժամաքանակներն ըստ պարապմունքի ձևերի), դասընթացի խնդիրները՝ արտահայտված էլքային կրթական արդյունքներով և սպասվող մասնագիտական և/կամ փոխանցելի կարողություններով, դասընթացի հակիրճ բովանդակությունը, ուսուցման և գնահատման մեթոդներն ու չափանիշները:

023101.01.7 «Հայոց լեզու և գրականություն» մասնագիտության մագիստրոսական ծրագրի տեղեկագիրք

1. Ընդհանուր դասընթացների (ԸԴ) կրթամաս (6 կրեդիտ)

1.1. ԻՏՄՄ/մ-0677

Տեղեկատվական տեխնոլոգիաները մասնագիտական ոլորտում (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (4 ժամ դասախոսություն, 28 ժամ գործնական),

1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

- ✓ Ուսանողներին զինել բանասիրական գիտությունների բնագավառում տեղեկատվական տեխնոլոգիաների կիրառմանը վերաբերող գիտելիքներով:
- ✓ Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների՝ ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ոլորտին վերաբերվող ընդհանուր տեսական և պրակտիկ գիտելիքները:
- ✓ Ուսանողներին տալ գաղափարներ՝ ժամանակակից ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների ու ինֆորմացիոն համակարգերի, դրանց աշխատանքի սկզբունքների, ինչպես նաև մարդկային գործունեության տարբեր ոլորտներում կիրառության վերաբերյալ:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

✓ կկարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել պրակտիկ խնդիրներ լուծելիս,

✓ կկարողանա տիրապետել ինֆորմացիոն որոնողական համակարգերի կիրառության մեթոդներին:

Բովանդակությունը.

Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաները, նրանց բնույթը, զարգացման հիմնական փուլերը:

Թեմա 1. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաներ: Հիմնական գաղափարներ ու հասկացություններ: Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների զարգացման հիմնական պատմական էտապներն ու ժամանակակից մակարդակը:

Թեմա 2. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների զարգացման տեխնիկական, մեթոդոլոգիական ու կիրառական հիմունքները: Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաներն ու կիրառական, ինֆորմատիկան ու հաշվողական տեխնիկան:

Ինֆորմացիոն և կոմունիկացիոն տեխնոլոգիաներն ըլ նրանց կիրառության հիմնական բնագավառները

Թեմա 1. Ինֆորմացիան որպես ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կարևորագույն բաղկացուցիչ մաս, նրա ձևավորման, կարգավորման, կազմակերպման, մշակման, հաղորդման ու պահման մեթոդներն ու եղանակները:

Թեմա 2. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը հասարակական գործունեության տարբեր բնագավառներում (գիտություն, արտադրություն, կրթություն, տրանսպորտ ու կապ, բիզնես, մարքեթինգ և այլն):

Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը կրթության և մասնագիտական տարբեր ոլորտներում

Թեմա 1. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը կրթության պրոցեսի կառավարման ու կազմակերպման գործում:

Թեմա 2. Ինֆորմացիոն տեխնոլոգիաների կիրառությունը տվյալ մասնագիտության գծով հեռաուսուցման, ծրագրավորված և էլեկտրոնային ուսուցման կազմակերպման գործում:

Թեմա 3. Ուսուցման և գիտելիքների գնահատման համակարգչային ավտոմատացված ուսուցանող համակարգեր:

Թեմա 4. Բանասիրական գիտությունների բնագավառի որոշ տվյալների ու գիտելիքների բազաների նախագծումը, մշակումն ու շահագործումը:

Թեմա 5. Ինֆորմացիոն ցանցեր և դրանցում ինֆորմացիայի կազմակերպման ու որոնման եղանակները: INTERNET միջազգային գլոբալ ինֆորմացիոն ցանցն ու նրանում ինֆորմացիայի որոնման համակարգերը:

1.2. Հլ/մ-0054 .

Մասնագիտության արդի հիմնախնդիրները (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 2 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 12 ժամ սեմինար), 1-ին կիսամյակ, ստուգարք

Նպատակը

Տվյալ առարկայի դասավանդումը մախտրատուրայում նպատակ ունի ապահովել հիմնական բանասերին զինելու մասնախտության արդի հիմնախնդիրների վերաբերյալ համակողմանի և խորը ճիշտելիքներով, դրանք սեփական հեռաուսուցություններում քննադատաբար կիրառելու հքություններով:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

- ✓ բանասիրության արդի հիմնախնդիրների հիմնավոր և խորը իմացություն,
- ✓ բանասիրության արդի հիմնախնդիրների վերաբերյալ տեսական գիտելիքները գործնականում քննադատաբար վերլուծելու և կիրառելու հմտություններ:

- ✓ ունակություններ՝ բանասիրության արդի հիմնախնդիրներին վերաբերող ժամանակակից հարուստ, հաճախ հակասական տեղեկատվության մեջ ճիշտ կողմնորոշվելու և այն տեղին և նպատակային կիրառելու ունակություններ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայկական այբուբենի ծագման նոր մեկնաբանություններ : Դանիելյան նշանագրեր:

Թեմա 2 . Արևելահայերենի ազգային կորպուս:

Թեմա 3. Հայերենի անվանական և բառային բառափոխություններ. ա) հոլովի կարգի ներկայացում բ) թվի կարգի ներկայացում գ) հայերենի բայական ձևակազմություն:

Թեմա 4. Դերանվան ըմբռնումը հայ քերականագիտության մեջ:

Թեմա 5. Գրական արևմտահայերենի ժամանակակից հիմնախնդիրները: ***Կու*** մասնիկի ծագումը հայերենում:

Թեմա 6. Բառակազմության տիպեր, եղանակներ և միջոցներ:

Թեմա 7. Նախադասությունների կապակցման ոչ ճիշտ դրսևորումներ արդի մամուլում:

Թեմա 8. Լեզվական փաստերին արդի մոտեցում :

Թեմա 9. Հայերենագիտության արդի խնդիրները ժամանակակից լեզվաբանական ուսումնասիրություններում:

2. ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ ՊԱՐՏԱԴԻՐ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԿՐԹԱՄԱՍ

2.1. Գ/մ-0223

Հայ հին և միջնադարյան գրականության տեսություն (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,75 ժամ (22 ժամ դասախոսություն, 22 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

1. Ուսանողներին զինել հայ գրականության մասին գիտելիքներով:
2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների՝ հին և միջնադարյան հայ գրականությանը վերաբերող տեսական և ընդհանուր գիտելիքները:
3. Պարզաբանել գրական երկի վերլուծության և արժևորման նոր ելակետերի առաջադրման հարցերը, տեսական հարցադրումները, պոետիկայի խնդիրները:
4. Նախապատրաստել բանասիրական ցիկլի առարկաների հետագա ուսումնասիրությանը:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- ✓ կստանա գիտելիքներ՝ հայ հին և միջնադարյան գրականության տեսական հիմնահարցերի մասին,
- ✓ կկարողանա ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում,
- ✓ կտիրապետի գրականության ուսումնասիրման մեթոդներին,
- ✓ ձեռք կբերի որոշ գիտական հարցերի շուրջ ինքնուրույն եզրահանգումներ կատարելու ունակություններ:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Նախամաշտոցյան շրջանի գրի և գրականության հարցի շուրջ:

Թեմա 2. Հայ գրականությունը 5-րդ դարում:

Թեմա 3. Հայ գրականությունը 6-9 դարերում:

Թեմա 4. Հայ գրականությունը 10 -12 դարերում:

Թեմա 5. Հայ գրականությունը 13 – 16 դարերում:

Թեմա 6. Հայ գրականությունը 17 – 18 դարերում:

Թեմա 7. Հայ հին և միջնադարյան գրականության մեջ դրսևորված ժանրերի հինքնատիպությունը և յուրահատկությունները:

Թեմա 8. Հայ հին և միջնադարյան գրականության տեսական համակարգը:

2.2. Փոքր արձակի ժանրերի զարգացման տեսություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,625 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 22 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին ներկայացնել արձակի փոքր ժանրերի (նովել, պատմվածք, վիպակ, ակնարկ) զարգացման փուլերը, այդ փուլերի առանձնահատկությունները, ժանրերի կրած փոփոխությունները, ժանրային անցումների հիմնավորումները, նախասկզբնականից մինչև ժամանակակից փուլ կրած ազդեցությունները:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կյտրացնի սեռի, ժանրի մասին ունեցած գիտելիքները,
2. կճանաչի փոքր արձակի ժանրերի զարգացման փուլերի առանձնահատկությունները,
3. գիտելիք կստանա վավերագրական և գեղարվեստավավերագրական արձակի ժանրերի մասին,
4. կկարողանա որոշել ցանկացած ստեղծագործության ժանրը, ճանաչել առանձնահատկությունները, նկատել ժանրային փոխներթափանցումները:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Սեռ և ժանր: Զարգացման փուլերը, դիալեկտիկան:

Թեմա 2. Նովել:

Թեմա 3. Պատմվածք:

Թեմա 4. Վիպակ:

Թեմա 5. Հերոս-կերպար- անհատականություն:

Թեմա 6. Պատում:

Թեմա 7. Ակնարկ: Ժանրերը: Անցումները վավերագրականից գեղարվեստականի:

2.3.

Հայ երգիծաբանություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,5 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 20 ժամ գործնական), 2-րդ կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

1. Տալ մասնագիտական գիտելիքներ հայ երգիծաբանության պատմության և տեսության մասին:
2. Ուսանողներին գաղափար տալ երգիծանքի տեսակների մասին:

Կրթական արդյունքները

Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է կարողանա ձեռք բերած տեսական գիտելիքները կիրառել գործնական դասընթացում, գիտակցի հայ երգիծական

գրականության օրինաչափությունները, բնութագրի հայ երգիծական գրականության ժանրերը, որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ, գիտելիքներ ունենա կոմիզմի տեսակների, երգիծանքի, սատիրայի, սարկազմի, երգիծական ժանրերի մասին, կարողա հանձնարարված գրականությունը:

Առարկայի ուսուցման արդյունքում ուսանողը պետք է տիրապետի. հայ երգիծական գրականության վերլուծության կանոններին, հայ երգիծաբանության պատմությանը :

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Երգիծանքը հայ հին գրականության մեջ: **Թեմա 2.** Երգիծանքը հայ միջնադարյան գրականության մեջ: **Թեմա 3.** Երգիծանքը Սասնա ծռեր էպոսում: **Թեմա 4.** Երգիծանքը հայ նոր գրականության մեջ: **Թեմա 5.** Երգիծանքը հայ նորագույն գրականության մեջ: **Թեմա 6.** Երգիծական ժանրեր: **Թեմա 7.** Երգիծանքի տեսակները: **Թեմա 8.** Երգիծանքի տեսություն: **Թեմա 9.** Հայ երգիծաբանության մեծերը:

2.4. Գ/մ-0230

Արդի հայ գրականության զարգացման առանձնահատկությունները (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,125 ժամ (26 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական), 2-րդ կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

Դասընթացի նպատակը արդի հայ գրականության զարգացման առանձնահատկությունների և միտումների, գլխավոր գործող անձանց ստեղծագործությունների ներկայացումն է, ինչպես նաև արդի գրականության ժառանգորդության, հայ և համաշխարհային գրականությունների հետ փոխառնչությունների պարզաբանումը, ծանոթացումը արդի հայ գրականության նմուշներին:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

պետք է կարողանա հստակ ու ամբողջական պատկերացում կազմել արդի գրականության զարգացման միտումների և առանձնահատկությունների վերաբերյալ, վերլուծել բնագիր և ճշտել այս կամ այն հեղինակի տեղն ու դերը գրական համապատկերում և արդի գրական պրոցեսում:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Արդի հայ գրականություն՝ եզրույթը, դրսևորման ժամանակը, զարգացման հիմնական առանձնահատկությունները, գործող ուժերը: Գրականությամբ ժամանակի «հաղթահարումը»

Թեմա 2 Չհաղթահարված ողբերգություն կամ «մենության հարյուր տարի»։ Վահագն Գրիգորյան, Ժամանակի գետը

Թեմա 3. Պատմության և առասպելի վերիմաստավորումները. Զ. Խալափյան, Արմեն Մարտիրոսյան, Լ. Խեչոյան...:

Թեմա 4. Միֆի և միֆակիրառության բնույթը արդի հայ գրականության մեջ: Ավանդույթը և նորարարությունը արդի հայ գրականության համապատկերում:

Թեմա 5. Պոեզիայի հավերժական շրջապտույտը: Բանաստեղծության ազատականացումը:

Թեմա 6. Արցախյան պատերազմի գեղարվեստական տարեգրությունը. Լ. Խեչոյան, Ա. Նազարեթյան, Վ. Հակոբյան, Ռ. Հովսեփյան, Հովհ. Երանյան...

Թեմա 7. Մեր ժամանակի դիմանկարը և «հերոսը». Ռ. Հովսեփյան, Վ. Գրիգորյան... «Քմայքների» ռեալիզմ. Վահագն Մուղնեցյան...

Թեմա 8. Արդի հայ պատմվածքը

Թեմա 9. Արդի հայ դրամատուրգիան...

Թեմա 10. Սփյուռքահայ արդի հայ գրականությունը

2.5. Աստվածաշունչը և հայ գրականությունը

Շաբաթական 2,375 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 20 ժամ գործնական), 3-րդ կիսամյակ, քննություն:

Նպատակը

1. Ուսանողներին զինել հայ գրականության մասին գիտելիքներով:

2. Խորացնել և ընդլայնել ուսանողների ընդհանուր գիտելիքները, որ վերաբերում են հին և միջնադարյան հայ գրականությանը:

3. Դասընթացում կարևորվում են գրական երկի վերլուծության և արժևորման նոր ելակետերի առաջադրման հարցերը, տեսական հարցադրումները, պոետիկայի խնդիրները:

4. Այս ոլորտում ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել պրակտիկ գործունեության մեջ:

5. Նախապատրաստել բանասիրական ցիկլի առարկաների հետագա ուսումնասիրությանը:

Կրթական արդյունքները

Առարկայի ուսումնասիրման արդյունքում ուսանողները պետք է.

-կարողանան ձեռք բերած գիտելիքները կիրառել գործնականում,

-լավագույնս պատկերացնեն աստվածաշնչյան թևավոր արտահայտությունների, դարձվածների ծագումը, բառացի իմաստը և արդի նշանակությունը,

-տիրապետեն հաղորդակցության ուսումնասիրման մեթոդներին,

-կարողանան որոշ գիտական հարցերի վերաբերյալ կատարել ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Աշխարհի հնագույն գրականության հուշարձաններից մեկը՝ Ս. Գիրքը: **Թեմա 2.**

Հին ու նոր կտակարանները: **Թեմա 3.** Հայոց այբուբենը որպես կապակցված խոսք, ձոն-

աղոթք առ Աստված: **Թեմա 4.** Հայ գրավոր գրականության սկզբնավորումը Աստվածաշնչի

թարգմանական էջերով. ոսկեդարի հայ գրականության ժանրային համակարգը: **Թեմա 5.**

Աստվածաշունչը և հայ մատենագրությունը: **Թեմա 6.** Աստվածաշունչը և հայ հին ու նոր

գրականությունը: **Թեմա 7.** Դարավերջյան և ժամանակակից գրականության մեջ

աստվածաշնչյան թեմաների անդրադարձումները: **Թեմա 8.** «Նարեկի» աղերսները Ս. Գրքի

հետ: **Թեմա 9.** Աստվածաշնչի դերը հայ և համաշխարհային մշակույթի զարգացման գործում:

2.6. Հլ/մ-0044

Հայոց լեզվի տեսություն (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,75 ժամ (22 ժամ դասախոսություն, 22 ժամ գործնական), 1- ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Մագիստրատուրայում լեզվի տեսության դասընթացի նպատակն է համակարգել բակալավրիատի նախորդ կուրսերում ձեռք բերած գիտելիքները և այդ ամենը ներկայացնել լեզվաբանական գիտության լույսի տակ՝ հաշվի առնելով ինչպես այդ բնագավառի նախորդ շրջանի նվաճումները, հեղինակային տեսությունները, այնպես էլ նորագույն ձեռքբերումները: Այս դասընթացի շրջանակներում անդրադարձ կլինի նախորդ տարիներին չլուսաբանված հարցերին, կբացահայտվեն և կմեկնաբանվեն վիճելի հարցեր և դրույթներ, հայերենի կառուցվածքային համակարգի պատմական զարգացմամբ պայմանավորված լեզվական երևույթներ:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

✓ կատանա գիտելիքներ՝ «Հայոց լեզվի տեսություն» առարկայի գիտակարգային սահմանների ժամանակակից ընկալումների իմացություն, հայոց լեզվի տեսության հիմնախնդիրների, լեզվի տեսության տարբեր բաժինների հիմնադրույթների և դրանց ներքին կապերի իմացություն,

✓ ձեռք կբերի քննադատական վերլուծության և համադրության, «Հայոց լեզվի տեսություն» դասընթացի բուհական ուսուցման կազմակերպման ժամանակակից մեթոդների և առանձնահատկությունների, տեսական հիմնարար դրույթների իմացություն և դրանց կիրառման կարողություն, լեզվական փաստերին ինքնուրույն մոտեցում ցուցաբերելով՝ բանասիրական տեքստերի վրա աշխատելու, խոսքային կառույցի լեզվական կադապարները (եթե դրանք չեն դիտարկվել բակալվրական ուսումնառության ընթացքում) ընկալելու և վերլուծելու հմտություններ,

✓ ձեռք կբերի ունակություններ՝ ժամանակակից հայերենի կանոնիկ և անկանոն ձևերի գնահատման հարցում կողմնորոշվելու:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Հայոց լեզվի տեսության համառոտ պատմական ակնարկ: Հայերենի հնչյունական համակարգի՝ նախորդ դասընթացներում չդիտարկված առանձնահատկությունների վերլուծություն:

Թեմա 2. Բառագիտություն: Հայերենի բառակազմության օրինաչափությունները նկարագրական . պատմական բառագիտության համեմատական քննության լույսի տակ:

Թեմա 3. Բառիմաստ և բառի ձև. ձևի և իմաստի փոխհարաբերության հարցերը լեզվում: Բառը որպես նշանային միավոր: Ձևային ընկալման տարաբնույթ դիտարկումները հայ և ընդհանուր լեզվաբանության մեջ: Աճական, ձայնդարձ, ներույթ, սին տարր:

Թեմա 4. Ձևաբանություն. խոսքի մասի ըմբռնումը հայ քերականագիտության մեջ: Խոսքիմասային երկիմաստության խնդիրը և խոսքիմասային փոխանցումներ:

Թեմա 5. Անվանական քերականական կարգեր: Դերանվանական քերականական կարգեր:

Թեմա 6. Հատկանշային իմաստ արտահայտող խոսքի մասեր:

Թեմա 7. Մակրոշարահյուսություն և միկրոշարահյուսություն. շարահյուսական մակարդակի միավորներ և նախադասության անդամներ: Ստորոգական քերականական կարգը:

Թեմա 8. Բարդ նախադասության կառուցվածքը և տիպերը:

2.7. Հլ/մ-0043

Միջին հայերենի տեսություն (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,375 ժամ (14 ժամ դասախոսություն, 40 ժամ գործնական), 1-ին կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Միջին հայերեն դասընթացի նպատակն է ուսանողների մոտ ձևավորել միջին հայերենի՝ որպես հայոց լեզվի տեսության կարևորագույն գիտակարգերից մեկի կառուցվածքային բնութագրի, ինչպես նաև նրա տիպաբանական նկարագրի մասին մասնավոր գիտելիքներ:

Դասընթացն ընդգրկում է հարցեր միջին հայերենի տարբեր համակարգերի և ենթահամակարգերի օրինաչափությունների վերաբերյալ, տալիս է լեզվի պատմական զարգացման ընդհանուր նկարագրի մեջ միջինհայերենյան շերտի դերի արժևորումը, շեշտում է նրա առանձնահատկությունները:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի ավարտին ուսանողը.

✓ կստանա հիմնավոր գիտելիքներ՝ միջին հայերենի կառուցվածքային առանձնահատկությունների և օրինաչափությունների վերաբերյալ,

✓ կկարողանա գործնականում կիրառել ստացած տեսական գիտելիքները,

✓ ձեռք կբերի բանասիրական տեքստերի վրա աշխատելու հմտություններ՝ անհրաժեշտության դեպքում ցուցաբերելով սեփական, ինքնուրույն մոտեցում միջինհայերենյան լեզվական փաստերին,

✓ ունակ կլինի կատարելու հայոց լեզվի զարգացման պատմության պարբերացում, այդ մասին եղած կարծիքների քննադատական վերլուծության, ինքնուրույն եզրահանգումներ:

Բովանդակություն

Թեմա 1. Միջին հայերենի անվանական հոլովման համակարգը: Հոլովի քերականական կարգը:

Թեմա 2. Ուղղական հոլով: Հայցական հոլով:

Թեմա 3. Սեռական – տրական հոլովաձև:

Թեմա 4. Բացառական հոլով: Գործիական հոլով: Ներգոյական հոլով:

Թեմա 5. Առկայացման քերականական կարգը միջին հայերենում:

Թեմա 6. Միջին հայերենի հոլովման համակարգի պատմական զարգացումը:

Թեմա 7. Միջին հայերենի դերանվանական հոլովման համակարգը:

Թեմա 8. Միջին հայերենի բայը և խոնարհման համակարգը:

Թեմա 9. Անդեմ բայերի համակարգը:

Թեմա 10. Դիմավոր բայեր կամ խոնարհման համակարգ

Թեմա 11. Վերլուծական և կրկնաբաղադրյալ ժամանակաձևերը: Անկանոն և պակասավոր բայեր:

2.8. Հլ/մ-0042

Շնչահանուր լեզվաբանություն (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,625 ժամ (30 ժամ դասախոսություն, 28 ժամ գործնական)
2-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել ընդհանուր լեզվաբանության առանցքային հայեցակարգերը՝ լեզվաբանության պատմության շրջափուլերի կազմավորման վրա էական ազդեցություն թողած լեզվաբանների ուսմունքների մեկնությամբ, համապատասխան նյութերը մատուցելիս ուսանողի ուշադրությունը հրավիրել այդ խնդրում հայ լեզվաբանների ունեցած դերի վրա: Կարևոր է գիտակցել տալ լեզվաբանության պարբերացման տարբեր փուլերի ներքին տրամաբանությունն ու փոխկապակցվածությունը, գիտությունների զարգացման գործընթացները և դրանց աղբյուրները: Այս ամենի նպատակն էլ լինելու է ուսանողին պրպտումների մղելը՝ ընդհուպ մինչև նրա մեջ լեզվաբանությունը կյանքի հետ կապելու հմտության ձևավորումը: Սա էլ կօգնի ուսանողին՝ ինչ-որ առումով լեզվաբանական հոստատության ձեռքբերմանը, նույնիսկ այս գիտության մեջ հեռանկարային կանխատեսումների հասնելուն:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

✓ կստանա հիմնարար գիտելիքներ լեզվաբանության պատմության տարբեր փուլերից և ժամանակակից լեզվաբանությունից,

✓ կկարողանա կիրառել դրանք, ընկալել և իմաստավորել համընդհանուր լեզվաբանական կադապարները, տիրապետել լեզվաբանական մեթոդաբանությանը, վերլուծել, եթե դրանք չեն դիտարկվել ուսումնառության ընթացքում, ունակ կլինի հասկանալու և գնահատելու լեզվաբանական հիմնախնդիրները, կկարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել,

✓ իրազեկ լինելով ընդհանուր լեզվաբանության ընդհանրական կադապարներին՝ հմտություն կցուցաբերի դրանք տարածելու և իրացնելու մասնավոր լեզվաբանական կադապարների վրա:

Ուսանողի կարողությունների և հմտությունների հանգակետում կձևավորվեն ունակություններ, որոնք չափելի կլինեն նշվածների ներանցվածությամբ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ներածություն:

Թեմա 2. Լեզվաբանության պատմության պարբերացումը:

Թեմա 3. Ֆ.դը Մոսյուրի համակարգային–վերլուծական լեզվաբանության շրջանը (երկչափ սկզբունք):

Թեմա 4. Վիլհելմ ֆոն Հումբոլդտի տրամախոսական միաչափությունը և լեզվաբանության կազմավորման համադրական շրջանը:

Թեմա 5. Լեզվաբանության պատմության նորագույն փուլը. բազմաչափ սկզբունք (Է. Աթայանի գերհամարադրական լեզվաբանությունը և նրա հեռանկարները):

Թեմա 6. Լեզվի գոյամակարդակների ըմբռնումը. լեզվի տրամաբանական, հոգեբանական և նյութական շերտերի հարաբերակցությունը:

Թեմա 7. Լեզվի գոյամակարդակների և ստորակարգային մակարդակների հարաբերակցությունը:

Ձեմա 8. Լեզվի ստորակարգային մակարդակների վերանայման անհրաժեշտությունը՝ նորագույն լեզվաբանության լույսի ներքո:

Ձեմա 9. Հիմնային, շարային և վերասացական մակարդակների և մակարդակային հասկացությունների, պատկերացումների ու միավորների հարաբերակցության խնդիրը:

Ձեմա 10. Լեզվաբանական նորագույն ներգիտակարգերը և միջգիտակարգերը:

Ձեմա 11. Լեզվիմաստասիրության և լեզվանշանագիտության փոխհարաբերությունը:

Ձեմա 12. Լեզվաբանական մեթոդաբանություն: Մեթոդների տիպաբանությունը:

Ձեմա 13. Լեզվաբանության հեռանկարները:

2.9. Հլ/մ-0047

Տիպաբանություն. (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,75 ժամ (20ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական), 3-րդ կիսամյակ, քննություն

Լպատակը

Ուսանողների մոտ ձևավորել ընդհանուր և ժամանակակից հայերենի տիպաբանությանը վերաբերող գիտելիքներ, տիպաբանական հետազոտություններ կատարելու հմտություններ, ընդհանուր տիպաբանության հարցադրումների համատեքստում և դրանց օգնությամբ ուսանողը ճանաչի ժամանակակից հայերենի տիպաբանական նկարագիրը:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

✓ գիտելիքներ տիպաբանություն գիտակարգի ուսումնասիրության առարկայի, խնդիրների, մեթոդների, միջգիտակարգային առնչությունների վերաբերյալ,

✓ տեղեկություններ տիպաբանության պատմության, հիմնական տիպաբանական դասակարգումների, լեզվական մակարդակներից յուրաքանչյուրում առկա տիպաբանական հարցադրումների մասին,

✓ կարողություններ՝ ճիշտ բնութագրելու հիմնական հասկացությունները և տեսությունները,

✓ հմտություններ՝ կատարելու տիպաբանական հետազոտություններ տարբեր ոճերի տեքստերի վրա,

✓ ունակություններ՝ «հանգուցային բառեր» մեթոդով աշխատելու:

Բովանդակությունը

Ձեմա 1. Տիպաբանությունը որպես լեզվաբանական գիտակարգ:

Ձեմա 2. Տիպաբանության հիմնական հասկացությունները:

Ձեմա 3. Լեզուների տիպաբանական դասակարգումները:

Ձեմա 4. Տիպաբանությունը որպես լեզվաբանական գիտակարգ և լեզուների տիպաբանական դասակարգումը:

Ձեմա 5. Ընդհանրություններ և ՈւԼԿ: Մետալեզու: Էտալոն լեզու:

Ձեմա 6. Հնչյունաբանական տիպաբանությունը և ժամանակակից հայերենը:

Ձեմա 7. Բառագիտական տիպաբանությունը և ժամանակակից հայերենը:

Ձեմա 8. Ձևաբանական տիպաբանությունը և ժամանակակից հայերենը:

Ձեմա 9. Շարահյուսական տիպաբանությունը և ժամանակակից հայերենը:

Ձեմա 10. Գրական հայերենի տիպաբանական նկարագիրը:

2.10. Հլ/մ-0045

Գրաբարի և աշխարհաբարի համեմատական ոճագիտության հիմնահարցեր (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,75 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 24 ժամ գործնական)

3-րդ կիսամյակ, քննություն

Նպատակը.

Ուսանողներին ծանոթացնել արդի ոճագիտության հիմնահարցերին և այդ բնագավառի վերջին տարիների ձեռքբերումներին:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի ավարտին ուսանողը կստանա.

✓ գիտելիքներ ոճաբանության հիմնական հասկացությունների, ոճի տեսակների, հնչունային ոճական հնարների, բառային, ձևաբանական, շարահյուսական ոճաբանությունների ոլորտներում,

✓ հմտություններ և կարողություններ բանադարձումների, դարձույթների, բառապաշարի ոճական շերտերի, տեքստի ոճաբանության հիմնահարցերի մեջ խորանալու, որոնց յուրացումը կօգնի ուսանողներին սեմինարների, գործնական և ինքնուրույն աշխատանքների ժամանակ հանձնարարվող աշխատանքների լիարժեք կատարմանը:

✓ ունենալով համապատասխան գիտելիքներ, կարողություններ և հմտություններ՝ ուսանողները կկարողանան ոճագիտության սահմանները տարածել ոչ միայն լեզվի որևէ մի կառուցվածքային մակարդկում, այլ նաև մարդկային լեզվի բոլոր շերտերում և մակարդակներում:

Դասընթացի բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ոճաբանության հիմնական հասկացությունները:

Թեմա 2. Գաղափար ոճի մասին: Ոճի տեսակները:

Թեմա 3. Հնչունային ոճական հնարներ: Բառային ոճաբանություն:

Թեմա 4. Ձևաբանական ոճաբանություն:

Թեմա 5. Շարահյուսական ոճաբանություն:

Թեմա 6. Շարահյուսական փոխաբերություններ:

Թեմա 7. Վերաիմաստավորում:

Թեմա 8. Շարահյուսական բանադարձումներ:

Թեմա 9. Մասնատված նախադասություններ:

Թեմա 10. Տեքստի ոճաբանություն:

Թեմա 11. Տեքստային ոճական հնարներ:

3. ԿԱՍԸՆՏՐԱԿԱՆ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԿՐԹԱՄԱՍ

Կամընտրական դասընթաց (3 կրեդիտ)

Շաբաթական 1,875 ժամ (20 ժամ դասախոսություն, 10 ժամ սեմինար) 1-ին կիսամյակ, ստուգաք

Լեզվաբանատրամաբանության ընդհանուր հարցեր

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին հաղորդել լեզվական ձևի և նրա բովանդակություն հանդիսացող մտային պատկերների փոխադարձ կապի

յուրահասկությունը: Հիշյալ գոյերի միասնության շնորհիվ ձևավորվում է նոր կառույց, նյութափոխակալական գոյ, առանց որի աշխարհի գիտական պատկեր ստեղծել անհնարին է: Միայն այս ցիկլի շրջանակներում է հնարավոր մոտավոր պատկերացում կազմել լեզու-մտածողություն, մտածողություն-լեզու կառույցների՝ որպես մարդու գոյության ու գործառնության վճռորոշության մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. Ուսանողը առավել խոր պատկերացում կկազմի ոչ միայն լեզվի և մտածողության, այլև լեզվաբանության և տրամաբանության միասնության, նրանց ֆունկցիոնալ առանձնահատկությունների, որպես մտածող և խոսող, ճանաչող և վերափոխող էակի մասին:
2. Կհասկանա, թե ինչու չկան արտալեզվական, լեզվամտածողությունից զատ գործոններ, որոնք բնորոշ են միայն մարդուն: Այս գործոնների յուրացումը մարդու էական հատկություններն են, այդ իմաստով էլ մարդը ոչ միայն զգայող, այլ նաև լեզվամտային գործունեությամբ օժտված էակ է:
3. Ուսանողը ամբողջական պատկերացում կկազմի լեզվամտածողության՝ որպես մարդկային գործունեության բարձրագույն ձևի, գոյաբանական, իմացաբանական, հաղորդակցական առանձնահատկությունների և դրանք ուսումնասիրող գիտությունների (լեզվաբանության և տրամաբանության) առանձնահատկությունների մասին:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գիտությունը որպես հոգևոր գործունեություն: Թեմա 2. Լեզու և իմացություն: Թեմա 3. Գիտակցություն, մտածողություն, լեզու: Թեմա 4. Լեզվամտածողությունը որպես յուրահատուկ գոյակցություն: Թեմա 5. Լեզու, խոսք, մտածողություն և գիտակցություն: Թեմա 6. Լեզվական ինֆորմացիա և գիտելիք:

Փ/մ 1236 Լեզվամտածողության հիմունքներ

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսանողին տեղեկացնել լեզվական ձևի և նրա բովանդակություն հանդիսացող մտային պատկերների փոխադարձ կապի յուրահատկությունը: Հիշյալ հարաբերական գոյերի միասնության շնորհիվ է

ձևավորվում նոր կառույց, նյութափոխակերպման գոյ, առանց որի աշխարհի պատկեր ստեղծել հնարավոր չէ: Միայն այս ցիկլի շրջանակներում է հնարավոր մոտավոր պատկերացում կազմել լեզու-մտածողություն, մտածողություն-լեզու կառույցների նախահիմքի և նրա տարրերի վճռորոշության մասին:

Կրթական արդյունքները.

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. Ուսանողը առավել խոր պատկերացում կկազմի լեզվի և մտածողության, հետևաբար լեզվաբանության և տրամաբանության միասնության, նրանց ֆունկցիոնալ առանձնահատկությունների մասին:

2. Կհասկանա, թե ինչու չկան արտալեզվական, լեզվական համակարգի՝ մտածողությունից զատ ֆունկցիոնալ առանձնահատկություններ: Այլ կերպ լեզվական համակարգից զատ մտածողություն՝ որպես իրականության արտացոլման բարձրագույն ձև, գոյություն չունի:

3. Ուսանողը կհասկանա, ամբողջական պատկերացում կկազմի լեզվամտածողության՝ որպես մարդկային գործունեության բարձրագույն տեսակի, գոյաբանական, իմացաբանական, հաղորդակցական ֆունկցիաների առանձնահատկությունների էությունը:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Գիտությունը որպես հոգևոր գործունեություն: Թեմա 2. Լեզու և իմացություն: Թեմա 3. Գիտակցություն, մտածողություն, լեզու: Թեմա 4. Լեզվամտածողությունը որպես յուրահատուկ գոյակցություն: Թեմա 5. Լեզու, խոսք և մտածողություն:

Կամընտրական դասընթաց (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,75 ժամ (22 ժամ դասախոսություն, 22 ժամ գործնական) 2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Թարգմանության տեսություն և գործընթաց

Նպատակը

Դասընթացի նպատակը թարգմանական արվեստի զարգացման և առանձնահատկությունների, տարբեր երկերի թարգմանական տարբերակների համադրումն է, ծանոթացումը հայ և ռուս գրականությունների թարգմանված ստեղծագործությունների լավագույն նմուշներին: Թարգմանական երկի որակական բնույթը պահպանելը թարգմանական արվեստի հիմնական նպատակն է:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանա հստակ և ամբողջական պատկերացում կազմել թարգմանության տեսության և գործընթացի

մասին, համադրել թարգմանական երկը բնագրի հետ, ցույց տալ թարգմանչի հմտությունը և և կարողությունը՝ ամբողջությամբ ընկալելու բնագիրը:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Թարգմանության տեսության պատմություն, զարգացման հիմնական ատանձնահատկությունները, դրույթները:

Թեմա 2. Բառացի և ազատ թարգմանություն, վիճելի հարցերը տեսության և գործընթացի մեջ, գեղարվեստական խոսքի ոճական նրբերանգները:

Թեմա 3. Թարգմանության՝ դժվարություն ստեղծող տարրերը՝ տիրույթներ, հատկաբանություններ, բառախաղեր, հնաբանություններ, դարձվածքներ և այլն:

Թեմա 4. Գրականագիտական կամ լեզվական սկզբունթի առաջնությունը երկը թարգմանելիս: Համարժեքային թարգմանության ընդունումը որպես համալիր ուսումնասիրության առարկա:

Թեմա 5. Թարգմանչի անհատականության անհրաժեշտությունը, հեղինակի անհատական ոճի պահպանման կարևորությունը, բնագրին հավատարիմ մնալու խնդիրը:

Թեմա 6. Հայ արվեստագետները գեղարվեստական թարգմանության մասին՝ սկսած 5-րդ դարից: 19-20-րդ դարերի հայ անվանի գրողների կարծիքները՝ էլենելով նրանց տեսական դիտարկումներից. Ռ. Պատկանյան, Ալ. Ծատուրյան, Հովհ. Թումանյան, Ա. Չոպանյան, Ստ. Ջորյան, Կ. Սուրենյան, Վ. Դավթյան, Գ. Էմին, այլք:

Թեմա 7. Թարգմանության գործընթացը. բանաստեղծական խոսքի թարգմանության դժվարությունները՝ ռիթմ, հանգ, տաղաչափություն:

Թեմա 8. Հայ գրողների երկերի ռուսերեն թարգմանության մի շարք դիտարկումներ. հայրեններ, Թումանյան, Իսահակյան, Տերյան, Չարենց, Սևակ, այլք:

Թեմա 9. Ռուս բանաստեղծների ստեղծագործությունների հայերեն թարգմանության մի շարք դիտարկումներ. Ֆ. Տյուտչև, Վլ. Մայակովսկի, Ս. Եսենին, Ալ. Բլոկ, Աննա Ախմատովա, Մ. Ցվետանա, այլք:

Թեմա 10. Արձակ երկերի թարգմանության մի շարք առանձնահատկություններ. լեզվաոճական շերտերը, ծանոթագրությունները և այլն:

Թեմա 11. Մ. Գորկու, Մ. Ջոշենկոյի, Մ. Բուլգակովի, Վ. Շուկշինի ստեղծագործությունների թարգմանության վերլուծությունը:

Թեմա 12. Թարգմանական արվեստի դժվարությունները. հատուկ բառարաններ թարգմանիչների համար:

Թեմա 13. Թարգմանությունը որպես արվեստ և ոչ թե գիտություն:

Գրականությունը համացանցում

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսուցանել համացանցային գրականության առանձնահատկությունները, ներկայացնել էլեկտրոնային գրադարանները, դրանց դասակարգումները, գործառույթները, հատկանիշներն ու հնարավորությունները, դրանք ճիշտ օգտագործելու ուղիները, էլեկտրոնային գիրքը՝ որպես տպագիր գրքի երկվորյակ՝ ընդհանրությունների ու տարբերությունների զուգադրմամբ: Կարևորվում է համընդհանուր թվայնացման պատմությունը, գրականությունը ցանց փոխադրելու գործընթացի իմացությունը, ցանցագրականության առավելությունների ու թերությունների ուսուցումը: Առանցքային նպատակներից է ժամանակակից հայ

հեղինակների գործերը համացանցային միջավայրում գտնելու և ընթերցելու ուղիների մեթոդաբանության ուսուցումը:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի ավարտին ուսանողը պետք է.

- ✓ ամբողջական պատկերացում ունենա համացանցի ստեղծման, զարգացման պատմության մասին.
- ✓ իմանա տպագիր և էլեկտրոնային գրքերի ընդհանրություններն ու տարբերությունները, առավելություններն ու թերությունները.
- ✓ պատկերացնի էլեկտրոնային գրադարանի կառուցվածքն ու հնարավորությունները, վիրտուալ միջավայրում գրադարան այցելելու ուղիները.
- ✓ կարողանա զանազանել ցանցագրականությունը ցանցային գրական միջավայրից.
- ✓ կարողանա այցելել էլեկտրոնային գրադարան կամ այլ գրական կայքերում գտնել որևէ գրական երկ, հոդված, գրախոսություն և այլն, ներբեռնել, ընթերցել կամ պատճենել.
- ✓ պատկերացում ունենա հայ գրականության թվայնացման գործընթացի մասին, իմանա հարուստ գրական կայքերի հասցեները, դրանցից օգտվելու եղանակները:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Համացանցի ստեղծումն ու զարգացման ընթացքը:

Թեմա 2. Բնութագրատայնություն, բնորոշումն ու մեկնաբանությունը: Հիպերտեքստը համացանցում:

Թեմա 3. Տպագիր և էլեկտրոնային գրքերի ընդհանրություններն ու տարբերությունները, առավելություններն ու թերությունները:

Թեմա 4. Համացանցի և գրականության փոխազդեցության խնդիրը:

Թեմա 5. Թվայնացման գործընթացն ու ձևաչափերը: Էլեկտրոնային գրադարաններ, դասակարգումն ու առանձնահատկությունները: Աշխարհի խոշորագույն գրադարաններն ու էլեկտրոնային գրադարանները:

Թեմա 6. Ցանցագրականության առանձնահատկությունները:

Թեմա 7. Համացանցային գրական միջավայրը Հայաստանում:

Թեմա 8. Հայալեզու գրական կայքեր:

Թեմա 9. Գրական համացանցի ապագան. կանխատեսումներ:

Թեմա 10. Էլեկտրոնային և տպագիր գրքերի պայքարը:

Թեմա 11. Ցանցի առաջատար հեղինակներն ու գրական ժանրերը:

20-րդ դարի 50-80-ական թ.թ. հայ պոեզիայի տեսություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ներկայացնել հայ գրականության, մասնավորապես պոեզիայի, զարգացման ատանձնահատկությունները, հետպատերազմյան շրջանի գրականությունը, գրական սխեմատիզմի դեմ պայքարը:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանա հստակ և ամբողջական պատկերացում կազմել այդ շրջանի գրականության զարգացման

միտումների և առանձնահատկությունների վերաբերյալ, վերլուծել բնագիրը և յուրաքանչյուր հեղինակին բնութագրել ըստ արժանվույն:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. 20-րդ դարի 50-80-ական թ.թ. հայ գրականության ընդհանուր բնութագիրը, զարգացման հիմնական ուղղությունները:

Թեմա 2. Ժամանակաշրջանի արձագանքները հայ գրողների ստեղծագործություններում, ձևային շրջանի գրականության սահմանների ընդարձակումը:

Թեմա 3. Պ.Սևակի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը, գրականության մեջ մեջ նրա դերի արժևորումը: Բանաստեղծության և պոեմի ժանրերում Պ. Սևակի նորարարությունը:

Թեմա 4. Պ. Սևակի գրական հայացքները պաեզիայի զարգացման վերաբերյալ: Ավանդույթ և նորարարություն:

Թեմա 5. Պ. Սևակի պոեմները, թեմատիկ ընդհանրությունները. սիրային թեման, եղեռները:

Թեմա 6. Հ. Սահյանի ստեղծագործության թեմատիկան և պոետիկան:

Թեմա 7. Հ. Սահյանի ժողովածուների վերլուծությունը, հավերժական թեմաների սահյանական արտահայտությունը:

Թեմա 8. Ս. Կապուտիկյանի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը, թեմատիկան՝ սիրո, հայրենիքի, կարոտի երգը: Ս. Մարգարյանի ստեղծագործությունը:

Թեմա 9. Վ. Դավթյանի ժողովածուները, բանաստեղծական խոսքի ինքնատիպությունը:

Թեմա 10. Վ. Դավթյանի ստեղծագործության պոետիկան, պատկերավոր խոսքի գործածությունը, զուգահեռները:

Թեմա 11. Գ. Էմինի, Հր. Հովհաննիսյանի ստեղծագործության ընդհանուր բնութագիրը:

Թեմա 12. Հայ գրականության լավագույն նմուշների համադրումը ռուս և համաշխարհային գրականության թարգմանված ստեղծագործությունների հետ:

Թեմա 13. Գեղարվեստական ուղղությունների դրսևորումը 50-80-ական թվականների հայ պոեզիայի մեջ:

Թեմա 14. 60-ականների սերնդի ստեղծագործությունը. նորարարությունը, ազատության ներքին ձգտումը: Բանաստեղծական կադապարված ձևերից ձերբազատվելու և նոր նոր ձևերին ապավինելու մղումը:

Գ/մ-0224

Գրականագիտական և գեղագիտական կատեգորիաներ

Նպատակը

Բացահայտել գրականագիտական և գեղագիտական կատեգորիաների առանձնահատկությունները, նրանց զարգացման փուլերը՝ կապված համաշխարհային մտքի զարգացման անկյունաքարային աստիճանների հետ (անտիկ, Վերածննդի, նոր և նորագույն շրջաններ),

մագիստրանտներին հաղորդել տեսական և գործնական գիտելիքներ՝ նրանց զինելով ապագա գործունեության ընթացքում ուղենիշ մեթոդիկայով:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանա գրականագիտական և գեղագիտական կատեգորիաների իր իմացությունը կիրառել վերլուծությունների, ուսումնասիրության, դասավանդման ընթացքում՝ դրանք զուգորդելով գրականության տեսությունից իր ձեռք բերած գիտելիքների հետ: Սրա արդյունքում գրական ցանկացած գործ դիտարկվելու է ոչ միայն գրականության պատմության համապատկերում, այլև բացահայտվելու են նրա գեղագիտական դերն ու գործառույթը, նորույթն ու յուրահատկությունը:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Ներածություն: Կատեգորիաների դերը, տեղը, նրանց առանձնահատկությունները և զարգացման հիմնական բնութագիրը: Գերակա (դոմինանտ) կատեգորիաներ:

Թեմա 2. Գեղագիտական գրականագիտական կատեգորիաները անտիկ, Վերածննդի, կլասիցիզմի, լուսավորության և նոր ժամանակներում:

Թեմա 3. Գեղագիտական կատեգորիաների բնեռացումը՝ գեղեցիկն ու տգեղը, վեհն ու նսեմը, ողբերգականը և կատակերգականը, դրամատիկականը և քնարականը:

Թեմա 4. Գեղագիտական հարաբերություններ, գեղագիտական գիտակցություն, գեղագիտական գործունեություն, գեղագիտական ճաշակ, գեղագիտական պահանջմունք:

Թեմա 5. Գեղագիտական գերակա (դոմինանտ) կատեգորիայի խնդիրը. գեղեցիկը, իդեալը, ներդաշնակությունը, գեղագիտականը:

Կամրնտրական դասընթաց (4 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,75 ժամ (18 ժամ դասախոսություն, 20 ժամ գործնական) 3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Գրականագիտության արդի փուլը

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է ուսանողներին զինել գրականագիտական նորագույն տեսությունների վերաբերյալ գիտելիքներով և արդի շրջանի գրականագետների գիտական հայացքներն ու մոտեցումները ներկայացնել՝ շեշտը դնելով առանցքային թեմաների և հարցերի վրա: Կարևորագույն նպատակ է ոչ միայն ժամանակակից հայ գրականագետների վաստակի մասին պատկերացում տալ, այլև ընդհանուր ձևով համակարգել գրականագիտության զարգացման արդի փուլի տեղաշարժերն ու նորույթները: Դասընթացի առանցքային նպատակն է գիտական ժամանակի հետ սերտ կապի պահպանումը, գրականագիտության զարգացման միտումների բացահայտումը:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի ավարտին ուսանողները պետք է.

- ✓ ընթերցած լինեն հանձնարարված տեսական գրականությունը,
- ✓ խորացնեն « Գրականագիտության հիմունքներ » առարկայից ունեցած գիտելիքները,
- ✓ կարողանան ներկայացնել գրականագիտական նորագույն մոտեցումները,
- ✓ կատարեն ինքնուրույն վերլուծություն,
- ✓ ըստ ստացած գիտելիքների՝ արժևորեն կամ վերաբժնորեն գրական գործերը,
- ✓ ժամանակակից գրականության ընթացքի արտացոլումը տեսնեն արդի շրջանի գրականագիտական աշխատություններում,.

✓ յուրացնեն արտասահմանյան տեսաբանների հայացքները:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Գրականագիտության ընթացքը 1990-ական թվականներից: Զարգացման ակունքները: Գրականության դերի անկումը հանրային գիտակցության մեջ: Քննադատության դերի անտեսումը: Գրական մամուլը: /Սևակը՝ քննադատ/:

Թեմա 2. Ս. Սարինյան: Սարինյանը՝ գրաքննադատ և գրականության պատմաբան: Սարինյանի հոդվածները մամուլում: Հիմնական աշխատություններն ու ժողովածուները:

Թեմա 3. Հր. Թամրազյանի գրականագիտական հայացքները: Ս. Արզումանյանի մենագրությունները: Նորագույն շրջանի հայ վեպի պատմությունը: Գ. Անանյանը՝ գրականագետ և քննադատ:

Թեմա 4. Հր. Մաթևոսյան: Ժամանակակից գրականության, գրողի դերի և կոչման, գրական վարպետության հարցերը հոդվածների, հարցազրույցների ու երկխոսությունների մեջ:

Թեմա 5. Վ. Գաբրիելյանը արևմտահայ և սփյուռքահայ գրականության մասին: Ժ. Քալանթարյանի հիմնական գրականագիտական աշխատությունները՝ 'Հայ քննադատության տեսության և պատմության հարցեր', 'Անդրադարձներ', այլ:

Թեմա 6. Ազատ Եղիազարյանը՝ գրականության պատմաբան և քննադատ: Դ. Գասպարյանի գրականագիտական հայացքները:

Թեմա 7. Քննադատների նոր սերնդի ձևավորումն ու մասնակցությունը գրական ընթացքին՝ Վ. Եղիազարյան, Ռ. Արիստակեսյան, Վ. Փիլոյան, Հ. Համբարձումյան, Ա. Նիկողոսյան և ուրիշներ:

Թեմա 8. Արտասահմանյան գրականագիտության արդի շրջանը: Փիլիսոփայական հիմքերը: Կ. Գ. Յունգ. արքետիպերի տեսությունն ու կոլեկտիվ անգիտակցականը:

Թեմա 9. Ստրուկտուրալիզմ: Հետստրուկտուրալիզմ, ադբյուրները՝ Դելյոզ, Դերիդա, Բոդրիար, Կրիստևա:

Թեմա 10. Ռ. Բարտ: Նշանագիտություն: Ռ. Բարտը և հեղինակի մահը:

Թեմա 11. Յու. Լոտմանի աշխատություններն ու հայացքները:

Թեմա 12. Ու. Էկոյի դերը արդի գրականագիտության մեջ: Հիմնական գործերը՝ «Նշումներ «Վարդի անունը» վեպի էջերում», «Արվեստն ու գեղեցկությունը միջնադարյան գեղագիտության մեջ», «Բաց ստեղծագործություն» և այլն:

Հնախոսական պատկերացումը հայ հին և միջնադարյան գրականության համաբնագրում

Նպատակը

Դասընթացի նպատակը միջկրոնական գիտակցության ձևերի, բանահյուսական խոսքի և հոգևոր երգի ժառանգորդական շարժման վերաբերյալ պատկերացումներ ձևավորելն է հետևյալ դիրքորոշմամբ. հին իմաստաբանությունից դեպի ժողովրդական բանահյուսություն, ժողովրդական բանահյուսությունից դեպի հեղինակային գեղարվեստական տեքստ:

Կրթական արդյունքները

Ուսանողը պիտի կարողանա.

✓ հասկանալ և օգտագործել քննադատական վերլուծության տեսությունների զարգացման մեթոդները.

- ✓ օգտագործել քննադատական վերլուծության արդի տեսությունների զարգացման մեթոդները.
- ✓ ցուցաբերել ինքնուրույնություն տվյալ առարկայական ոլորտում:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Հնախոսական արքեոլոգի գեղարվեստական այլաբանությունը:

Թեմա 2. Նախնական հավատալիքներ (հմայական աղոթք, սնահավատական զրույցներ):

Թեմա 3. Արևային և լուսնային առասպելները (պատմատիպաբանական քննություն)

Թեմա 4. Առասպելաբանական զրույցներ բույսերի և կենդանիների մասին:

Թեմա 5. Մեռնող-հառնողի առասպելները (հանելուկաշար, Էր-Արա):

Թեմա 6. Հանդերձյալ կյանքի պատկերացումները (հոգիների ուղևորություն, դատաստան, դրախտ, դժոխք, Մազե կամուրջ):

Թեմա 7. Հնախոսական պատկերացումը Մշո և Մոկաց տարբերակներում (ժողովրդական վեպի 10 պատումների հիմքով):

Թեմա 8. Հնախոսական պատկերացումը 5-րդ դարի մատենագրության մեջ:

Թեմա 9. Հնախոսական պատկերացումը դրամատիկացված թատր-ներկայացումների մեջ:

Թեմա 10. Հնախոսական պատկերացումը հայրեններում:

Թեմա 11. Հին հավատք հայոցը միջնադարյան տաղերգության մեջ:

Թեմա 12. Ծիսական աջը և ձախը հնախոսական պատկերացումներում:

Բանահյուսության տեսություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է համակարգել և խորացնել ուսանողի գիտելիքները, բանահյուսական ավանդույթների, տարբերակայնության, ժանրաստեղծման, փուլայնության, համադրականության, փոխներթափանցման մեթոդի, տիպաբանության, բանահյուսական նյութերի պատումի մասին:

Կրթական արդյունքները

Դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

1. կճանաչի բանահյուսական տարբեր ժանրերի զարգացման փուլայնությունը,
2. կկարողանա համադրական (սինեսկրետիկ) արվեստի տարրերը ճանաչել առանձին ստեղծագործությունների մեջ,
3. գիտելիք կստանա փոխներթափանցման մեթոդի մասին,
4. կխորացնի բանահյուսական-գեղարվեստական համակարգի մասին ունեցած գիտելիքները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Բանահյուսական ավանդույթ:

Թեմա 2. Տարբերակայնություն:

Թեմա 3. Փոխներթափանցման մեթոդ:

Թեմա 4. Փուլայնություն:

Թեմա 5. Ժանրաստեղծում:

Թեմա 6. Ժամանակ և տարածություն:

Թեմա 7. Գեղարվեստական համակարգ:

Թեմա 8. Բանահյուսական տիպաբանություն:

Հայ դրամատուրգիայի պատմություն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակը հայ դրամատուրգիայի սկզբնավորման, ծավալման և ամբողջացման ընթացքի համապարփակ ներկայացման փորձն է, որի ընթացքում ուսանողները պետք է լիարժեք պատկերացում կազմեն հայ դրամատուրգիայի պատմական զարգացման վերաբերյալ, ճանաչեն հանգուցային դրամատիկական երկերը:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը պետք է կարողանա հստակ ու ամբողջական պատկերացում կազմել հայ դրամատուրգիայի զարգացման միտումների և առանձնահատկությունների վերաբերյալ, վերլուծել բնագիր և ճշտել այս կամ այլ հեղինակի և այս կամ այլ դրամատիկական ստեղծագործության տեղն ու դերը գրական համապատկերում, նրա բերած նորույթը, ասելիքի, կերպարային համակարգի և կոնֆլիկտի յուրահատկությունները:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Հայ դրամատուրգիայի ձևավորման նախափորձերը. Մխիթարյաններ, Լվովի հայկական համայնքի գործունեությունը:

Թեմա 2. Դրամատուրգիայի տեսական համակարգի ձևավորումը Խաչատուր Էրզրումեցու, Մխիթարյանների, Սարգիս Տիգրանյանի կողմից:

Թեմա 3. Պետրոս Մինասյանի դրամատուրգիան:

Թեմա 4. Հոգևոր-սրբախոսական և պատմական-հայրենասիրական դրաման արևմտահայ իրականության մեջ:

Թեմա 5. Ռեալիստական դրամայի սկզբնավորումը արևելահայ իրականության մեջ: Սունդուկյանի նախորդները. Ալադաթյան, Տեր-Գրիգորյան, Փուղինյան, Կարենյան: Վոդևիլի ժանրը:

Թեմա 6. Գ. Սունդուկյանի դրամատուրգիան:

Թեմա 7. Մ. Պեշիկթաշյանի և Պ. Դուրյանի դրամատուրգիան: Նրանց հաջորդները. Թ. Թերգյան:

Թեմա 8. Ռեալիստական դրամատուրգիան արևմտահայ իրականության մեջ. Հակոբ Պարոնյանի ստեղծագործությունը

Թեմա 9. Ալ. Շիրվանզադեի դրամատուրգիան:

Թեմա 10. 20-րդ դարասկզբի դրամատուրգիան. Մուրացան, Վրթ. Փափազյան, Լ. Մանվելյան:

Թեմա 11. Լ. Շանթի դրամատուրգիան:

Թեմա 12. Դ. Դեմիրճյանի դրամատուրգիան:

Թեմա 13. Ն. Զարյանի դրամատուրգիան:

Թեմա 14. Հայ դրամատուրգիան 20-րդ դարի 50-80-ական թ.թ. Ա. Շահինյան, Ժ. Գրիգորյան...

Թեմա 15. Սփյուքահայ դրամատուրգիան. Հակոբ Օշական, Համաստեղ, Արա Արծրունի, Արման Վարդանյան...

Թեմա 16. Հայ դրամատուրգիայի այսօրը. Պերճ Զեյթունցյան, Աղասի Այվազյան, Կարինե Խողիկյան, այլք:

Կամընտրական դասընթաց (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 2,75 ժամ (22 ժամ դասախոսություն, 22 ժամ գործնական) 2-րդ կիսամյակ, ստուգարք

**Բառային և քերականական անկանոնությունները
ժամանակակից հայերենում**

Նպատակը

Ժամանակակից հայոց լեզվի տարբեր բաժինները ուսուցանվում են համապատասխան կուրսերում բակալավրի կրթական ծրագրով նախատեսված ժամաքանակով և բովանդակությամբ: Մագիստրատուրայում այս դասընթացի նպատակն է համակարգել նախորդ կուրսերում ձեռք բերած գիտելիքները՝ հաշվի առնելով ինչպես այդ բնագավառի նախորդ շրջանի նվաճումները, այնպես էլ նորագույն տեսակները, ձեռքբերումները: Այս դասընթացի շրջանակներում անդրադարձ կլինի նախորդ տարիներին չլուսաբանված հարցերին, կբացահայտվեն և կմեկնաբանվեն վիճելի հարցեր ու տեսակետներ, հակասական դրույթներ և տեսություններ, հայերենի կառուցվածքային համակարգի պատմական զարգացմամբ պայմանավորված լեզվական նորագույն երևույթներ:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

✓ գիտելիքներ՝ լեզվաբանության տարբեր բաժինների նորագույն ձեռքբերումների մասին, որոնք արժարժված են հայ և ռուս լեզվաբանների աշխատություններում, կարողություններ՝ տեսական դրույթները քննադատելու, համադրելու, վերլուծելու, ինքնուրույն եզրակացություններ անելու և տարաբնույթ տեսակետներից ճիշտը, արդիականը ընտրելու,

✓ հմտություններ՝ լեզվական փաստերին ինքնուրույն մոտեցում ցուցաբերելով՝ բանասիրական տեքստերի վրա աշխատելու, խոսքային կառույցի լեզվական կաղապարները (եթե դրանք չեն դիտարկվել բակալվրական ուսումնառության ընթացքում) ընկալելու և վերլուծելու, առաջադրված թեմային առնչվող աղբյուրները գտնելու,

✓ ունակություններ՝ ժամանակակից հայերենի կանոնիկ և անկանոն ձևերի գնահատման հարցում կողմնորոշվելու, համակարգի (հակահամակարգի) և նորմի տարբերությունները հասկանալու, դրանց ընձեռած հնարավորություններից օգտվելու:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Ձևային վերլուծության հարցեր. ձևայինների պարզեցում:

Թեմա 2. Հոդակապի հարցը հայերենում (ա և ե):

Թեմա 3. Միջաձանցներ և միջաձանցում:

Թեմա 4. Հապավումներ և անհոդակապ բարդություններ. (տարբերակման հիմունքները):

Թեմա 5. Հոլովների հարցը հայերենում:

Թեմա 6. Հոլովման տիպերը:

Թեմա 7. Իմաստային և ձևային հոլովումների հարցը:

Թեմա 8. Ծնչավոր և անշունչ գոյականների քերականական տարբերակման հիմունքները:

Թեմա 9. Թվի քերականական կարգը. անեզակական անհոգնական գոյականներ:

Թեմա 10. Որակական և հարաբերական ածականների տարբերակման հիմունքները:

Թեմա 11. Թվականների տեսակների հարցը լեզվաբանության մեջ:

Թեմա 12. Դերանուններ. հարցական և հարաբերական, որոշյալ և ժխտական:

Թեմա 13. Բայի սեռի քերականական կարգը (3, 4 թե± 6 սեռ):

Թեմա 14. Կերպի քերականական կարգը հայերենում. վիճելի հարցեր:

Թեմա 15. Անորոշ դերբայը և նրա շարահյուսական գործառույթների խնդիրը:

Թեմա 16. Եղանակի քերականական կարգը. հարկադրական եղանակի ճանաչման և ենթադրական եղանակի գնահատման հարցը:

Թեմա 17. Անկանոն և պակասավոր բայերի գնահատման հարցը:

Թեմա 18. Ժխտական խոնրիումը ժամանակակից հայերենում:

Թեմա 19. Նկարագրական մակբայներ և շարահյուսական կապակցություն:

Թեմա 20. Անխկական կապեր և կապական բառեր:

Թեմա 21. Մի շարք շաղկապների իմաստային դասակարգման հարցեր:

Թեմա 22. Բառակապակցության ճանաչման հարցը լեզվաբանության մեջ:

Թեմա 23. Բաղադրյալ ստորոգյալ:

Թեմա 24. Գոյականական անդամի լրացումներ:

Թեմա 25. Բայական անդամի լրացումներ:

Թեմա 26. Բարդ նախադասություն:

Հլ/մ-0056

Լեզվանշանագիտություն և լեզվիմաստասիրություն

Նպատակը

Գիտակարգի նպատակը լեզվական նշանների և լեզվի՝ որպես գերնշանի « դերի խորքային ընկալումն է՝ կացութենական, գորութենական, գործութենական շերտերի և դրանց տարոլորտ հարաբերակիցների՝ նշանային գոյակերպերի ու լեզվական գոյամակարդակների, նույնականության, միասնականության ու հակադրականության, այլև լեզվին ու լեզվական իրակություններին բնուստ հատուկ ներհակությունների իմաստասիրական կերպընկալման ապահովումը և դրանց աղերսումը կյանքին, այս ամենով՝ կենսական տարբեր գոյաձևերի խոհական գնահատումը:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը.

- կունենա հիմնարար գիտելիքներ լեզվի նշանային բնույթից և լեզվական ու լեզվանշանային իրակությունների իմաստասիրական հարաչափերից, կկարողանա կիրառել գիտելիքները, ընկալել և իմաստավորել լեզվական նշանները, տիրապետել նշանների գնահատման տրամախոսական մեթոդաբանությանը՝ կկարողանա գիտելիքները գործնականում կիրառել, առաջ քաշել խնդիրներ և դրանք լուծել,

- իրագեկ լինելով լեզվի և լեզվական նշանների իմաստասիրական նրբություններին՝ ուսանողը հմտություն կցուցաբերի դրանք տարածելու այլ գիտակարգերի վրա և իրացնելու մինչև իսկ կենսական տարբեր որլորտներում:

- ունակ կլինի հասկանալու և գնահատելու լեզվական նշանների ներհակությունները. ունակությունները ուսանողի կարողությունների և հմտությունների հանգակետում խաչաձևված կայական հնարավորությունն են, ուստի դրանք չափելի են նշվածների ներանցվածությամբ:

Բովանդակությունը

Թեմա 1. Գիտակարգի առարկան, խնդիրը, նպատակը: Միջգիտակարգային աղերսները: Գիտակարգում կիրառվող մեթոդները (ընդհանուր բնութագիր):

Թեմա 2. Համեմատության եզրերը՝ որպես նշանային բևեռներ՝ Վերլուծություն և համադրություն՝ արտածություն և մակածություն բևեռների նշանային բնութագիրը՝ Նկարագրության եղանակի նշանային բնույթը՝ Բաշխումային հարաբերությունները՝ նշանագիտական տեսանկյունից:

Թեմա 3. Միջուկն ու փոխակերպը՝ որպես միևնույն նշանի գործուն և ոչ գործուն՝ աննշույթ և նշութակիր բևեռներ: Կադապարը՝ որպես նշանի ընդօրինակ նշան: Փոխկադապարումը՝ որպես համասեռ և տարասեռ նշանների հատում ու միավորում: Հակասող ենթադրությունը՝ որպես նախորդ ենթադրության բացասման նշանային բևեռ: Տրամախոսության նշանային էությունը:

Թեմա 4. Հեգելի նշանագիտական գեղագիտությունը: Հնչյունը՝ որպես ներքին հայեցողությունների և պատկերացումների պարզ նշան ու նշանակում: Հնչյունի նշանային արժեքը երաժշտության և բանաստեղծության մեջ: Հնչյունը՝ որպես երաժշտության բովանդակային բաղադրիչ և բանաստեղծության արտահայտության տարր՝ բանաստեղծության մեջ որպես ոգու նկատմամբ հարաբերական համարժեքություն պահպանող զգայական նյութ: Բանաստեղծական արտահայտություն և բովանդակություն:

Թեմա 5. Նկարչություն, երաժշտություն և խոսքարվեստ. ընդհանրությունն ու տարբերությունը նշանագիտական և իմաստասիրական հայեցակետերով: Լեզվական նշան. Հասկացություն, պատկերացում, բառ: Բառային նշանի կամայականության հեգելյան և սոսյուրյան ըմբռնումների հարազատությունը և դրանց քննադատությունը:

Թեմա 6. Նշան, նշանակություն և արտահայտություն: Խորհրդանշանի բնույթը՝ գեղագիտական, լեզվաբանական, իմաստասիրական հայեցակետերով: Խորհրդանշանի տարբերությունը մյուս (զուտ արտաքին և ձևական) նշաններից: Փոխաբերություն և համեմատություն:

Թեմա 7. Հումբոլդտի լեզվիմաստասիրությունը՝ նշանագիտական հայեցակետով: Լեզվական նշանների ներհակության տրամախոսական մեկնությունը: Բառի կայունության և փոփոխականության նշանային ներհակությունը: Լեզվի՝ որպես գործի (երգոն) և գործունեության (էներգեյա) ներհակությունը:

Թեմա 8. Հաղորդողի և ընդունողի, փոխադարձ ըմբռնման և անըմբռնողության ներհակության նշանային արժեքը: Խոսելու և հասկանալու հոգեկան պայմանավորվածության նշանային բնույթը: Լեզվի զարգացման պայմանավորվածությունը կայունության և փոփոխականության նշանային բևեռների ներդաշնակությամբ:

Թեմա 9. Անհատական, ազգային և համամարդկային լեզուների՝ որպես նշանային շերտերի ընդհանրությունն ու տարբերությունը: Լեզվի հաղորդակցական ինքնարտահայտման և այլարտահայտման նշանային շերտերը: Լեզուն և մտածողությունը՝ նշանային մեկնակետով: Լեզուն՝ որպես մտքի մարմին և ներքին ձև: Լեզվի գեղագիտական կողմը (Լեզուն աշխարհի լուսանկարը չէ, այլ գեղարվեստական պատկերն է):

Թեմա 10. Լեզվական ձևի ներհակության նշանային բնութագիրը. բովանդակության և (արտաքին) ձևի, նյութի և (ներքին) ձևի տրամախոսական հարաբերակցությունը: Հնչյունական կառուցվածքով պայմանավորված արտաքին ձևը՝ որպես լեզուների տարբերության սկիզբ: Ներքին ձևը՝ որպես բովանդակությունն արտաքին ձևին շաղկապող իմաստային կառուցվածք: Լեզուների անհատական ձևը՝ որպես ներքին և արտաքին ձևերի համադրություն:

Թեմա 11. Լեզուների համընդհանուր ձևը՝ որպես բոլոր լեզուներին հատուկ ձև: Լեզվի կատարյալ ձևը՝ որպես լեզվի և մտքի լիակատար համապատասխանություն. դրա անհնարիությունը: Ձևավորված լեզվի գործածությունը՝ որպես լեզվի փոփոխություն և լեզվի անընդմեջ ծագում: Լեզվի կայական ձևը՝ որպես նրա քարացած վերարտադրում մեր գիտակցության մեջ: Լեզվի գործածական ձևը՝ որպես լեզվի զարգացման օրենք:

Թեմա 12. Լեզվական նշանի միակողմ, երկկողմ, եռակողմ և քառակողմ (լիակատար) կադապարները: Նշանային շղթայի անվերջությունը:

Թեմա 13. Գոյավիճակային ոլորտների, լեզվական գոյամակարդակների և նշանային գոյակերպերի (չափումների) հարաբերակցությունը. վերջին երկուսը՝ որպես առաջինի լեզվական ու նշանային բեկումներ: Շարակցայնությունը՝ որպես իմաստայնության ներկայացում գործայնության մեջ. իմաստայնությունը՝ որպես գործայնության ներունակություն. գործայնությունը՝ որպես իմաստայնության իրացում:

Թեմա 14. Լեզվական և արտալեզվական նշանների հարաբերակցությունը. լեզվական նշանի բնականության և պայմանականության հանգույցը. բնական նշանի պայմանականությունը և պայմանականի բնականությունը: Իմաստ և նշանակություն:

Թեմա 15. Հնչույթը՝ որպես միակողմ (նշանակակիր-իմաստագուրկ) միավոր՝ բնական նշան, իմաստագատիչ հակադրությունների համակարգում: Ձևույթի, շարույթի, ասույթի և վերասույթի՝ իմաստով պայմանավորված նշանային բնեռայնությունը:

Թեմա 16. Ձևույթի և շարույթի գործառման նշանային համասեռությունը. մենանդամ շարույթը (ընդհանուր անդամը)՝ որպես բառահարաբերական ձևույթի ծավալված համարժեք. բառահարաբերական ձևույթը՝ որպես մենանդամ իմաստաշարույթ: Լեզվական հիմքի նշանային բնույթը:

Թեմա 17. Շարահյուսական հարաբերությունները՝ ըստ նշանային տիպերի և արտալեզվական չափումների. հարաբերությունների բնականությունը. դրանց տրամախոսական շերտավորվածությունն ըստ գոյավիճակային ոլորտների և լեզվանշանային գոյամակարդակների:

Թեմա 18. Լեզվական միավորի նշանային կազմավորումը. Նշանակում, նշանակցում, նշարկում: Նշանակիչ և նշանակյալ բնեռների հարաբերական հակադրայնությունը:

Թեմա 19. Ստորոգման նշանային բնույթը և էությունը: Ստորոգման իմաստափրական« տրամաբանական» հոգեբանական և շարահյուսական հարաչափերը. դրանց տրամախոսական հակադրամիասնությունը: Ենթահիմք և մակաբերյալ: Ստորոգման մակարդակաբանությունը. ստորոգական վերնոլորտ« ներքնոլորտ և միջնոլորտ: Խորքային և մակերեսային ստորոգումների իմաստափրական-նշանագիտական գնահատումը:

Թեմա 20. Հաղորդակցման նշանային սկզբունքը. լեզվական նշանը սուբյեկտ-օբյեկտային հարաբերություններում:

Տիեզերական գերաշխարհ (գերնշան): Լեզվական և արտալեզվական աշխարհները՝ որպես գերաշխարհի նշանային բեկումներ« դրանց տրամախոսական միասնությունն ու տարրոշվածությունը:

Հլ/մ-0057

Արդի լեզվաբանության հարցեր

Նպատակը

«Արդի լեզվաբանության հարցեր» դասընթացի նպատակն է մագիստրոսներին հաղորդակից դարձնել արդի լեզվաբանության տեսություններին և հեղինակություններին, դրանով նպաստել նրանց գիտական գործունեության ակտիվացմանը և գրելիք աշխատանքների (ինքնուրույն աշխատանք, մագիստրոսական թեզ, հոդված, ատենախոսություն) արդիականացմանը:

«Արդի լեզվաբանություն» ասվածն ընդգրկում է 20-րդ դարավերջից մինչև մեր օրերը ժամանակահատվածը, այսինքն՝ Գ. Ջահուկյանի «Լեզվաբանության պատմություն» բուհական դասագրքում ներկայացած շրջաններին հաջորդող ժամանակաշրջանը: Հատուկ ուշադրություն է դարձվելու հատկապես մերօրյա լեզվաբանական տեսությունների, հոսանքների, գիտակարգերի և գործող լեզվաբանների գործունեության վրա:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

- ✓ գիտելիքներ՝ արդի ընդհանուր և հայկական լեզվաբանության հիմնական ուղղությունների, ներկայացուցիչների և ուսումնասիրությունների վերաբերյալ,
- ✓ կկարողանա վերլուծաբար ներկայացնել անցած տեսական գիտելիքները և վերլուծել արդի լեզվաբանական հրապարակումները:
- ✓ հմտություններ՝ գրելիք գիտական աշխատանքներում ուսանողը հմտորեն կկիրառի արդի լեզվաբանական տեսություններից իր իմացությունը, կկատարի արդիական հղումներ:

- ունակ կլինի բանավիճելու արդի լեզվաբանական հրապարակումների շուրջ:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Լեզվաբանության արդի շրջափուլը լեզվաբանության պատմության պարբերացման համատեքստում:

Թեմա 2. Արդի լեզվաբանության գիտակարգերն ու հոսանքները (ավանդականների շարունակությունը և նոր ձևավորվածները):

Թեմա 3. Հոգելեզվաբանություն:

Թեմա 4. Էթնոլեզվաբանություն և կոգնիտիվ լեզվաբանություն:

Թեմա 5. Կորպուսային լեզվաբանություն:

Թեմա 6. Համակարգչային լեզվաբանություն:

Թեմա 7. Արդի ամերիկյան լեզվաբանությունը:

Թեմա 8. Սերոդ քերականություն:

Թեմա 9. Արդի եվրոպական լեզվաբանությունը:

Թեմա 10. Արդի հայ լեզվաբանությունը:

Կամրնտրական դասընթաց (5 կրեդիտ)

Շաբաթական 3,375 ժամ (24ժամ դասախոսություն, 30 ժամ գործնական) 3-րդ կիսամյակ, ստուգարք

Հլ/մ-0055

Լեզվաբանական համամակարդակային գիտակարգեր

Նպատակը

Դասընթացի նպատակն է լեզվական կառուցվածքի աստիճանակարգության մեջ որոշակիորեն չտեղայնացվող միավորներին հատուկ խնդիրների օգնությամբ գիտակցել տալ գիտությունների զարգացման ճկունությունը, նոր գիտությունների

առաջացման անհրաժեշտությունն ու օրինաչափությունը, դրանց կազմավորման ընթացքը, մեկնել, որ լեզվական հիմքերն ու շարույթներն արտալեզվական հիմքերի և շարույթների լեզվական հարաբերակիցներն են, դրանց անդրադարձը լեզվի մեջ:

Կրթական արդյունքներ

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

- գիտելիքներ՝ լեզվական կառուցվածքի աստիճանակարգությունից, մակարդակային և վերմակարդակային գիտակարգերից, մասնավորապես՝ շարութաբանությունից և լեզվաբանական հիմքագիտությունից,
- կարողություններ՝ կիրառելու նշված գիտակարգերի ընդհանրական դրույթները այլ ոլորտներում, դրանց միջոցով առաջ քաշել խնդիրներ և տալ պահանջվող լուծումներ,
- հմտություններ՝ իրագել լինելով ընդհանուր լեզվաբանության, լեզվանշանագիտության և լեզվի մաստասիրության դրույթներին՝ շարութաբանական և հիմքագիտական իրակությունները դրանց հայեցակերպերով բեկելու :

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Ներածություն: Համամակարդակային գիտակարգերի ըմբռնումը Ծարույթը և հիմքը՝ որպես համամակարդակային հասկացություններ:

Թեմա 2. Արտալեզվական հիմքի ըմբռնումը: Հիմքի առտնին իմաստները: Ճարտարապետական, կենսաբանական, տարրաբանական հիմքերի ուրվագծային բնորոշումները: Լեզվաբանական հիմքի տեսակները և նախնական սահմանումը: Հիմքի ընդհանրական բնորոշումը: Լեզվաբանական հիմքագիտության բաժիններն ըստ նշանային բևեռների հարաբերակցության և ըստ լեզվի կառուցվածքային մակարդակների:

Թեմա 3. Միաբևեռ հիմքակազմություն: Արտահայտության և բովանդակության ոլորտների առանձնական հիմքակազմություն:

Թեմա 4. Երկբևեռ հիմքակազմություն: Ձևաբանական հիմքի նեղ և լայն ըմբռնումները: Նեղ ըմբռնմամբ ձևաբանական հիմքերի կարգային բնութագիրը: Անվանական, դերանվանական, բայական հիմքակազմություն: Աստիճանակազմ հիմքեր:

Թեմա 5. Բառային հիմքի տեսակները: Բաղադրական հիմքեր: Սերող և բաղադրող հիմքերի շարադասական պայմանավորվածությունը: Բաղադրական հիմքակազմության տարածումը ձևաբանական հիմքակազմության վրա և հակառակը:

Թեմա 6. Ծարահյուսական հիմքակազմությունը՝ որպես ձևաբանական հիմքակազմության լայն ըմբռնման արտահայտություն: Ծարահյուսական և բաղադրական հիմքերի հարաբերակցությունը՝ սերող և բաղադրող շարահյուսական հիմքեր: Ասացական հիմքակազմության սահմանները: Ստորոգական հիմքի, հիմքակազմիչների և հարաբերիչների բնութագրությունը:

Թեմա 7. Վերասացական հիմքի տարողությունը: Վերասության բովանդակային և արտահայտական հիմքերը՝ դրանց հարաբերակցությունը: Վերնագիրը՝ որպես վերասության հիմք: Պարբերական հիմքի ըմբռնումը: Պարբերությունը՝ որպես հիմք, և պարբերության հիմքը: Պարբերույթ և պարբերություն: Պարբերությունի կառուցվածքը և բաղադրիչները՝ հենույթ (հենակներ) և պարույր (պարուրակներ): Նվազագույն պարբերությունի և պարբերույթի պատահականությունը՝ դրանց հիմքերն ու վերջիններիս հարաբերակցությունը, ներհիմքային տրամախոսությունը:

Թեմա 8. Շարութաբանությունը՝ որպես լեզվաբանական գիտակարգ՝ առարկան, խնդիրները: Շարույթի բնորոշումը:

Թեմա 9. Շարութաբանական հայեցակարգերի պատմություն (դը Կուրտենե, դը Սոսյուր, Շառլ Բալլի, Գ. Ջահուկյան, Էդ. Աթայան):

Թեմա 10. Շարութաբանական հայեցակարգերի տիպաբանություն:

Թեմա 11. Երկոլորտ շարույթի սահմաններն ու հարաչափերը: Շարահյուսական հարաբերությունների ուրվագծային տիպաբանություն:

Թեմա 12. Գերշարույթ կազմավորող տարրերի բնույթն ու առանձնահատկությունները: Փոխընդհանրության օրենքը: Մենանդամ շարույթի դրավորումը: Գերշարույթի խորքային կազմաբանությունը: Լիաշարույթ:

Թեմա 13. Շարութաբանական և շարահյուսական միավորների պատահականությունը: Գերշարույթի մակարդակային համակցաբանությունը:

Թեմա 14. Մենոլորտ շարույթներ՝ հնչաշարույթ, գրաշարույթ, իմաստաշարույթ: Շարույթի տեղայնացումը և շարահյուսական հարաբերությունների շերտավորվածությունը: Ստորոգման շարութաբանական բնութագիրը:

Թեմա 15. Շարույթի և հիմքի հարաբերակցությունը: Շարութաբանական հիմքի ըմբռնումը:

Հլ/մ-0054

Նախագրային հայերեն

Նպատակը

Դասընթացի նպատակ է ուսուցանել հայերենի նախագրային շրջանի հնչյունական, բառային և քերականական առանձնահատկությունները, հնչյունական այն հիմնական օրենքները, որոնք հատուկ են եղել հայերենին զարգացման վաղ շրջանում: Ցույց տալ հայերենի՝ իբրև ինքնուրույն լեզվի ձևավորման օրինաչափությունները:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը կստանա.

✓ գիտելիքներ՝ հնդեվրոպական նախալեզվի, վաղնջահայերենի և հնագույն հայերենի բառապաշարի, հնչյունական և քերականական օրինաչափությունների մասին:

✓ կարողություններ՝ ցույց տալու հայերենի զարգացման տարբեր փուլերում սպասելի վիճակները:

✓ հմտություններ՝ եղած փաստերի հիման վրա վերականգնել բացակայող օղակները:

✓ ունակություններ՝ բացատրելու գրավոր հայերենում դրսևորված բացառությունները:

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Պատմական համառոտ ակնարկ հայերենի զարգացման փուլերի մասին: Հնդեվրոպական նախալեզվի հնչյունական համակարգը:

Թեմա 2. Հնդեվրոպական նախալեզվի բառապաշարը:

Թեմա 3 Հնդեվրոպական նախալեզվի *քերականական առանձնահատկությունները:*

Թեմա 4 Հնագույն հայերենի *հնչյունական համակարգը:*

Թեմա 5. Հնագույն հայերենի բառապաշարը, բառակազմական միջոցները:

Թեմա 6. Հնագույն հայերենի քերականական առանձնահատկությունները:

Թեմա 7. Վաղնջահայերենի հնչյունական համակարգը:

Թեմա 8. Վաղնջահայերենի բառապաշարը, բառակազմական միջոցները:

Թեմա 9. Վաղնջահայերենի քերականական առանձնահատկությունները:

Հ/լմ-0054 Հատկանվանագիտություն

Նպատակը

«Հատկանվանագիտություն» դասընթացի նպատակն է ապագա մագիստրոսներին հաղորդել կիրառական լեզվաբանության արդիական այս գիտաճյուղի վերաբերյալ համակողմանի գիտելիքներ՝ նրանց զինելով հետագայում նշված ուղղությամբ գիտահետազոտական աշխատանք կատարելու հմտություններով: Դասընթացում ներկայացվում են կիրառական լեզվաբանության գիտաճյուղերն ընդհանուր գծերով, իսկ հիմնական շեշտադրումով առանձնացվում և համակողմանիորեն ներկայացվում է հատկանվանագիտությունն իր ուսումնասիրության առարկայով, նրա քննության մեթոդներով և հնարներով:

Կրթական արդյունքները

Տվյալ դասընթացի հաջող ավարտին ուսանողը

- ✓ Կիմանա հատկանվանագիտական հասկացությունների, եզրույթների, գիտաբառերի նշանակությունը, ուսումնասիրության ոլորտը, հատկանվանագիտական քննության առարկան, խնդիրները և նպատակները:
- ✓ Կկարողանա բնութագրել հատկանվանագիտական միավորների ծագումնաբանական, կառուցվածքային, իմաստային առանձնահատկությունները, կատարել դրանց համակողմանի քննություն՝ ներլեզվական և արտալեզվական գործոնների արժևորման և գնահատման ճանապարհով:
- ✓ Կտիրապետի հատկանվանագիտական հետազոտության մեթոդներին ու եղանակներին, դրանց գործադրումով կատարի հետազոտական աշխատանքներ (կուրսային աշխատանք, զեկուցում, ավարտաճառ և այլն):-

Բովանդակությունը.

Թեմա 1. Կիրառական լեզվաբանության խնդիրները, նպատակը, գիտակարգերը:

Թեմա 2. Հատկանվանագիտության առարկան, խնդիրները, նպատակը, մեթոդաբանությունը:

Թեմա 3. Հատուկ անվան հասկացությունը, տեսակները: Բաղադրյալ հատուկ անուններ:

Թեմա 4. Մարդանուն՝ ա. անձնանուն, բ. հայրանուն:

Թեմա 5. Մարդանուն՝ գ. ազգանուն, դ. տոհմանուն:

Թեմա 6. Մարդանուն՝ ե. մականուն, գ. կեղծանուն, է. ժողովրդանուն:

Թեմա 7. Տեղանուն՝ ա. բնականուն, բ. ջրանուն, գ. լեռնանուն, դ. դաշտանուն, է. տիեզերանուն:

Թեմա 8. Հատուկ անվան տառադարձությունն ու ուղղագրությունը:

IV. Այլ բաղադրիչներ

4.1. Մագիստրոսական ծրագրի ղեկավարի գիտական սեմինար (12 կրեդիտ)՝ 1-ին, 2-րդ, 3-րդ, 4-րդ կիսամյակ

4.2. Գիտահետազոտական աշխատանք մագիստրոսական ատենախոսության թեմայով (15 կրեդիտ)՝ 2-րդ (3 կրեդիտ), 3-րդ (6 կրեդիտ), 4-րդ (6 կրեդիտ) կիսամյակներ:

4.3. Գիտահետազոտական պրակտիկա (3 կրեդիտ)՝ 4-րդ կիսամյակ

4.4. Գիտամանկավարժական պրակտիկա (6 կրեդիտ)՝ 4-րդ կիսամյակ

4.5. Մագիստրոսական թեզի ձևակերպում և պաշտպանություն (12 կրեդիտ)՝ 4-րդ կիսամյակ: